

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmertlen levelek csak ismert kézektől fogadhatók el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek: Minden sor után 1 kr. Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint minden negyszög centim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénsküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az ezredéves diszfelvonulás körképe.

A vallás- és közoktatásügyi minister Öngyméltósága, Zemplén-vármegye felterjesztésére válaszolva, január 14-én kelt leiratában tudatta, hogy az ezredéves jun. 8-iki ünnepeknek azt az emlékezetes jelenetet, midőn a törvényhozás mindkét háza Ófelsége a király és a Felső asszony előtt hódolatát a törvényhatóságok zászlói közt bemutatta, a létesítendő képzőművészeti muzeum részére megfestetni elhatározván, annak kivitelével *Beniczur Gyula* festőművész tanár urat megbizta.

Ez intézkedés által a nemzet egy történelmileg nevezetes művészi becsű alkotáshoz jut. Én pedig, aki június 21-én a lapokban indítványomat eziránt megtenni voltam szerencsés, lelki gyönyörűséggel várom azt az időt, amidőn a magasztos jelenetet ábrázoló képhez a nemzet fiai zarándokolni eljárnak.

Indítványom másik része azonban, tudniillik az, hogy a hódoló diszfelvonulás körképben megörökíttessék, tudomásom szerint még most is csak a tanácskozások stadiumában van.

E két részből álló indítványomat, midőn mult évi június hóban vármegyénkhez benyújtottam, egyidejűleg a magyar országos képzőművészeti társulathoz, mint a művészi kivitelre szerintem legilletékesebb fórumnak is megküldöttem. A képzőművészeti társulat július hó 3-ik napján kelt szives válaszában arról értesített, hogy miután indítványom kivitele ügykörén kívül esik, azt érdemleges elintézés végett a magyar országos képzőművészeti tanácshoz áttette.

Időközben a vármegye is tárgyalván indítványomat, ugyancsak a képzőművészeti társulatot kérte fel a kivitel mun-

kába vételére. A tisztelt társulat másodizben is szives volt engem december 4-én arról értesíteni, hogy a körkép megfestésének kérdésével *Pállik Béla* festőművész ur és társai egyrészt és másrészt, Maros-Torda-vármegye tervezete szerint, cikloráma alakban *Margitay Tihámér* és *Vágó Pál* festőművész urak foglalkoznak.

Amennyiben szerencsés voltam azt az eszmét, hogy a honfoglalás ünneplésén a törvényhatóságok bandériumaikkal megjelenjenek, 1895. májusi törvényhatósági közgyűlésünkben felvetni, — és mert a hódoló menet megörökítésének kérdését is első voltam, aki indítványoztam: jogcimet vélek formálhatni, hogy ehhez a kérdéshez ismételve hozzá szóljak és az illetékes egyéneket a megvalósítás munkájára kérem.

Pállik Béla festőművész úr tervét nem ösmerem, tehát ahhoz nem is szólhatok.

Margitay Tihámér és *Vágó Pál* festőművész urak tervére, amelyet Maros-Torda vármegye mult év június 30-án tartott közgyűlésében hozott határozatából olvastam, következő észrevételeket teszem: az összes vármegyék a képeket saját költségükön megfestetni nem fogják s így a cikloráma teljes egészében összehozható nem lesz. Ezt az állítást, egyrészt választásként a vármegyékhez több törvényhatóságtól érkezett átirataikra, másrészt a vármegyei szervezet és anyagi viszonyaik ösmeretére alapítom.

A vármegyék a június 8-iki felvonulás körképben leendő megörökítését pártolják, annak keresztülvitelét erkölcsileg támogatják is; a menetben résztvett banderisták képeit azonban saját költségükön megfestetni nem hajlandók. A vármegyék bandériumaihoz nem tartozó lovasok, diszhintók, továbbá a mellékszemélyek, a 2 lovasszázad, koronaórség megfestetéséről az indítványban

gondoskodva nincsen.

Már pedig a kép csak úgy lesz emlékezetes, történelmileg hű és becses, ha abból egy részlet se fog hiányozni.

Nehogy azonban felszólalásom csak kritikai legyen, javaslataimat is elmondom:

A ciklorámát nem tartom megragadónak, azzal nem is idézhető elő optikai csalódás oly mértékben, mint a körképpel. A Feszti- és Kosciusko-körképeknél ez még természetihivebben volna körképben megfesthető, mert az egyének mind élnek, a festés tehát portrészertü lehet és kell hogy legyen, a kép cselekvési helye, háttere, távlata: mind a természet után lesz megfesthető.

A kép rendszerére tehát a körképet ajánlom. Miután azonban az egész menet hosszúságban 3223 méter volt s az alakok és tárgyak legalább $\frac{1}{10}$ nagyságban kell hogy festessenek, 322 méter hosszú kép elhelyezésére 2 és félszer nagyobb épületre lenne szükség, mint a Feszti-körkép palotája, ez pedig talán építési nehézségekbe ütközhetnék, vagy anyagi erő hiányában kivihetetlen lenne: egy emeletes épület lenne építendő, amelyben a kép szerpentinszerűleg lenne elhelyezhető.

Cselekvési helyül a várhoz vezető új szerpentin-ut, a királyi palota udvara, a Mátyás-templom, a Margit-híd, az új ország-ház, a lánchíd és az Albrecht-ut szolgálhatna.

Amennyiben a vármegyék a kép festésének árát nem viselik; amennyiben a többi személyek festése is költségbe kerül; amennyiben nagyszerű a kép csak úgy lesz, ha arra több költség fordítható, ezt pedig egyesek nem elölegezhetik és végre úgy lenne összerakandó, hogy azt külföldi körutra is elhessen vinni: javasolom tehát, hogy azok a festőművész urak, akik evvel az eszmével már foglalkoznak, ala-

„minden, mi nem az, ami;“ midőn az csak önmagáért lett és létezett; midőn nem azt tartották róla, hogy

„Szilaj gyönyörűség szilaj véget ér.
Ha győze: vége, mint lópor s a tűz;
Csókjok haláluk. . . .“

hanem, hogy:

„Az érzelem, mely tartalomba' dúsabb
Mint szókbá', nem fényt, lényegét keres.
Koldus, ki kincsét megszámlálni bírja.
Szerelmem oly mérhetlen nagyra nőtt:
Felét se bírom én fölörni már!“

milyen irigylésre méltó idők voltak!

Kar a karban, ajk az ajkon: egymás boldogítását peccsételte meg. Hivság: ismeretlen, hűtlenség: ritka volt.

Nő a férfit, férfi a nőt megszerette, szerette és boldogítani vágyott: ez volt életfeladatuk. Egymásért és egymásnak: minden más cél kizárásával.

Férfi a nőben a szeméret, gyöngédséget, az odaadást, emez az előbbiben a határozottságot, az erőt, kitarást és jellemet látta és kereste. Kereste, de föl is találta. Ami körülöttük történt s mi nem szerelmükre tartozott: mit bánták ők?

Boldog idők: nekünk csak álom, mese.

Ideálmusz? — szinte furesán is hangzik nekünk.

Önkéntelenül a mesék országába kalandozunk a *Tristanok*, *Romeok* honába s itt is megpihenni nincsen időnk hosszú percekig, mert úz, hajt a vágy tovább . . . tovább.

Tovább . . . tovább! Pedig ez a gyors sietés meglátszik mindmégannyion, aki ma él! A férfi ma belefárad idő nap előtt a sietésbe és pihenni vágy! Izmaikt nem acélozza a vágy: erjeszti; valóját nem tölti el szent érzet: fájszt az; célja nem a boldogítás: a boldogulás! És boldogul? — Ó hiszi: legyen neki hite szerint.

Ha ő boldogul: hiszi, hogy boldogítja ezzel azt is, kit nem a szive adott neki, hanem akit önmaga választott ki a sok millióból önmagának, vagy akit mások választának ki számára a sok millióból.

Szív? — hol van az, mi az? Egy ismeretlen fogalom, amit a mi korunk, csak a szó-tárból ismer s annyit tud róla, hogy *ilyen is van*; hol, kinél: nem ér rá kutatni.

Kar a karban, ajk az ajkon: ma nem egymás boldogítását peccsételi meg, mert az egymás boldogítását — tisztelet a kivételnek — alig ismerik. Hivság: asszonyban, férfiban egyaránt az, ami cselekvésük rugóját igazgatja. Hűség: még egészen ki nem halt, annyi bizonyos. De több . . . Nos, több nem mindig bizonyos.

Férfi a nőben ma a „sikk“-et keresi, a külsőt mérlegeli. A külső a fő; a tartalom — másodrendű. S mikor a nőben a „sikket“, a kívánatot megtalálja, vele együtt iparkodik megtalálni a . . . hozományt is. A hozományos és várományos leány: fogadok reá, száz férfi közül 99 előtt sikkes, ha . . . tényleg nem is az.

S mit keres a nő? Mit keresne egyebet, mint . . . jó „parthiet.“ Szóval a boldogulást.

TÁRCA.

Romeo és Julia.

— Shakespere 5 felvonásos tragédiája. —

— A „Zemplén“ eredeti tárcaja. —

Valahányszor a szerelemnek azon apothéozisát olvasom, amelyet *Shakespeare* emelt és amelyben

„ . . . két ellenség átkos vériből
Balesillagu szerelmes pár eredt;
Haláluk ált', mely gyászos s rémítő,
Lón eltemetve az ós gyűlölet“:

és valahányszor megjátszva látom, megjátszva úgy, mint azt vérből való vér megérteni és átérzeni bírja és képes, mondom, ha ekként látom e tragédiát, mindannyiszor elgondolkodom e réges-régi, de azért mégis mindig új dolgon: *szerelen!* Örökös visszhangként hallok fölcsengeni gondolataim közül csak egyre, mindig:

„Sóhaj-párából füst a szerelem;
Tisztulva: tűz, szeretők szemeiben;
Háborogva: tenger, mit kőnyűjök éltet“.

A visszhang cseng, cseng egyre és én önkéntelenül kérdezem magamtól: *Hát csakugyan az?*

*
Az lehetett! Boldog idők, szép idők: ideálmuszoknak arany napjai! Midőn glóriával vonta be fejét a szerelmeseknek a szerelem; ez a

A Zemplén mai száma tiz oldal.

kitsanak 40 évi időtartamra egy betét-társaságot 500,000 korona alaptőkével. — Ebből 400,000 korona értékű 4000 betét-jegyet bocsássanak ki. — Megveszi a menetben résztvevő 1091 ur, a vármegyék közönsége és a magasztos eszmékért lelkesedők, sőt tőkeelhelyezésre se lesz rossz üzlet.

Amint a betét-társulat megalakult, a festőművész urak maguk közt oszszák fel a kép festését, a fővárostól kérjenek egy telket s arra építsék fel az elhelyezésre szükséges épületet.

A menetben részt vett, a két század huszáron kívül 1044 lovas, 216 csatlós és fulajtár; 63 egyénnel 41 diszkoci és 53 gyalog mellékszemély, vagyis összesen 1117 főszemély és 561 mellékszemély. Ezek festéséért fizetendő lenne 400,000 korona készpénzben és 100,000 korona értékű betét részjegy. Az épület felállítási költségeit 100,000 koronára vettem fel. A tiszta jövedelemből a 600,000 korona 5% kamatai levonván, a részjegyek 40 évre felosztva kisorsoltatnának, a még felmaradó tiszta jövedelemből egy tartaléktőke képeztetnék, amely 40 év múlva 600,000 koronára emelkedvén, ebből a kép részletenként megfestendő és a vármegyéknek, kinek-kinek az őt illető, átadatnék örök megőrzés végett. — Maga az épület és egész kép pedig a főváros tulajdonába menne át.

Az idő halad s én kérem, azokat a festőművész urakat, kik ezt az ügyet kezébe vették, ne engedjék azt nyom nélkül elreptülni; tegyék meg az ajánlott és bölcs-tudásukkal hiányaiban kipótolandó indítványom megvalósítására szükséges intézkedéseket. A kép megfestetéséhez fogjanak hozzá, mert ma még, midőn a szerepelt egyének élnek, a felszerelések megvannak, történeti hűséggel lehet lesz megfesteni.

Ne vegyék rossz néven az illetékes urak, hogy ebben a kérdésben ismét felszólaltam, de benső meggyőződés az, hogy az utókor méltó szemrehányással fog illetetni, ha ezt az örökké emlékezetes jelenetet meg nem örököltük, sőt azt hiszem, hogy a kép a nemzetnek szolgálatára is fog lenni; mert történelmünknek ez az egy lapja maga sok beirt lapjánál hangsúlyosabb és eredményesebben fogja a külföld előtt nemzeti őserőnk, műveltségünk, hagyományainkhoz való ragaszkodásunkat hirdethetni.

Távol a fővárostól, az ügy érdekében, nagy sajnálatomra, mást nem tehetek, mint sürgetve kérem az eszme megvalósítását.
S.-A.-Ujhely, 1897. február 5.

Dókus Gyula,

Zemplén-vármegye főjegyzője.

Nekik is a külső imponál s e mellett a nagy hang s néha a tulmerész fellépés.

Ehez hozzá szoktunk már; hozzá szoktattott a realizmus.

Ma még híreből sem sóhajt fel a szerelmes:

..... Oh gyűlölködő
Szerelm és szerelmem gyűlölet!
Te minden, semmiből teremve, te
Könnyelmű bűkör, zord hivalkodás,
Bájalakok formátlan zürzavarja,
Ólom pelyhe te, fényes füst, fagyos tűz,
Beteg egészség, éber álom, és
Minden, mi nem az, ami! Ily szerelmet
Érzek — — — — —

Nines is meg az a meleg, mely fakaszt, ápol, növel. Hideg van: összegombolkozunk. A számítás hidegben nem tud áthatni a szerelem napjának fakasztó sugara; nem nő, fejlík a virág: esirájában elpusztul.

Mennyi fény, mennyi sugár, melegség sugárzik ki *Julia* nemes alakjából.

Az alig 14 tavaszt ért bimbó egy jótékony meleg hatása alatt egyszerre rózsává fejlík: a fiatal, ártatlan, szűzi *Julia* egy látás után szerelmessé válik.

Meglátja *Romeót* és megszereti.

Nem is tudja a legelsőbben, hogy ki az, aki szívét teljesen meghódította; s midőn a dajkája meghozza hírül annak a nevé, akit szeret, mondván:

„Egy Montegue, a neve *Romeo*,
Nagy ellenségek egyetlen fia.”

Julia annyi hévvel válaszol, mintegy önmagának:

Iskoláink, tanítóink hajdan és most.

— Két cikkely. —

II.

Hogy voltunk s hogy vagyunk tanítóinkkal? Ismét csak a történelemhez fordulok. Régi poros, megsárgult papíroson megsárgult halvány betűk be sokszor érdekes dolgokat tárnak fel szemünk előtt. El se hinné az ember, ha valakitől csak úgy szóval hallaná, mily szomorú, mily alárendelt helyzetben s mily nyomorult anyagi viszonyok között voltak néptanítóink régente.

Nem akarunk a legrégebbi multba visszamenni, csak a jelen század elejére tegyük pár lépést visszafelé s látni fogjuk, minő helyzetben voltak tanítóink.

Bizony, bizony, nagyon sanyaru helyzetben voltak akár anyagi, akár társadalmi tekintetben.

Ami anyagi helyzetüket illeti, régente, mint ez mindnyájunk előtt tudva van, egy urasági kocsisnak különb dolga volt, mint a tanítóknak. A szegény tanító csak vasár- s ünnepponon hordott eszmat s posztóruhát. Hogy éhen ne haljon, családjával kaszát, kapát forgatott kezében s nem tollat, még ha a tollforgatáshoz meg is volt a szellemi képessége. Fizetése a koldus alalmaznájánál kisebb volt.

Még mikor én, 1879. évben, a zempléni Beszkidék alján fekvő első parókiát elfoglaltam volt, pedig az nem is oly régen volt, a tanítóknak, mint tanítóknak, készpénzben összesen 20. mondd: husz forintnyi évi fizetése volt, s ezt se kapta meg teljesen, mindig hátralékosai voltak. Aki nem hiszi, nézze meg az akkori iskolai számadásokat; s úgy tudom, tapasztalásból tudom, másutt is így volt ez: még pedig nemcsak a szegényebb s kisebb községekben, hanem a nagyobb számú lakossággal bíró községekben is.

Képzelné lehet, hogy milyen tekintélye volt a néptanítóknak a nép előtt, de meg a társadalom előtt is; de meg milyen volt a tanítás és a népnevelés? — A tanítóknak társadalmi helyzete csak a dicső szabadságharc után következtelt idők, 1848 után kezdett jobbra fordulni.

Nehogy valaki azt mondhasa, hogy igen fekete színnel eseteljük a tanítóknak régebbi társadalmi állását, ime bizonyosságul szóljon egy régi írás. Ide ígatom szórul-szóra:

Másolat. N. 3968. Nagytekinetű, igen tisztelendő barátom, méltóságos és Főtisztelendő Püspök, különös tekintetre méltó ur!

Ó Császári és Apostoli Királyi Felsege atyai gondoskodását és Kegyelmességét oda terjesztvén ki: hogy az ország Lakosságának azon osztálya is, mely az Isteni tisztelet szent foglalkozásai körül szolgálatra alkalmaztatik és a fiatalok tanításával s nevelésével megbízatik úgy mint: a Kántorok, egyházzfűk, és iskola mesterek a tiszteske előjogaival bírjon, miszerint ez által felbuzdítva a' beület érzést, mint magában, mint másokban is felserkenteni, és a' miveltebb viseletre minél jobban törekedni igyekezzék: ennél fogva mult évi Mind sz: hó 17-iki leirata által Kegyelmesen elhatározni méltóztatott; hogy az országban minden törvényesen bevett vallási felekezetek kántorai, egyház szolgálai és tanítói a tisztesbék sorához számíttassanak s vétségük esetében a tisztesbékkel bánásmód alá vetessenek.

Mely Kegyelmes Királyi határozatról tisztelet Uraságod a' végre tudósítatik, hogy azt Köz-hírét tétetvén, annak megtartására felügyeljen. Kélt Budán 1845-ik esztendő Boldogasszony hava 28-ik napján tartott ülésből. Tisztelt Uraságodnak hivatalra kész teljes készségi: Gróf Kegyelmes Gábor, Sorsits József, Gerometa Antal. (Eperjess G. Cath. Püspöknek.)

Tehát 1845. évben egy királyi rendeletre volt szükség, hogy a tanítóknak a „tisztesbékkel (honoratior) bánás mód alá vétessenek.”

„Szerelmem sarja hát egy gyűlölt névnek!
Korán láttam s ah későn ismerem meg!
Oh, csuda-szerelmem a gyűlöletben,
Hogy épen ellenségem kell szeretnem!”

Szeret, minden számítás nélkül. Tudja, hogy e szerelme vészthozó reá s ő mégis szeret. A dráma magva ez önkéntelen és odaadó szerelmem.

„Eped a lány is s hogy mondhasa el,
Hogy őt is megbűvölte valami?”

Viszont szerelmemre lel: ez még inkább fokozza szerelmét; acélozza a küzdelemre s batorítja a cselekvésre. Feleségévé lesz titkon *Romeonak* s e tetteivel csak hő szerelmét bizonyítja.

A tiszta, szűzi szerelmem glóriával vonja be fejét s tényleg nekünk és előttünk úgy tűnik fel, mint egy szent.

Máshoz akarják adni, kényszerítik s már az esküvő napja is ki van tűzve: ő ellentáll még atyja parancsának is. Ó, a gyenge nő. Mikor eszébe jut, hogy neki férje van s annak kötötte le hűség-szavát: tanácstalanul áll, míg végre a barát szavát fogadja.

Meghal, de esküjéhez, szerelméhez hű, hív mint istenéhez.

Ez az igazi szerelmem, ez a tiszta ideálmusz: ez *Julia*!

Török Irma, a nemzeti színház jeles művésznője alakította *Julia*t. *Török Irma* művésze, hiszen azt mindnyáján tudjuk, sokkal ismertebb, semhogy dicsérnünk kellene. Művésze abban áll, hogy a valót mutatja be, alakít minden szerepében s az életet, a vérből való vért

Nos, ugye igazat írtunk a tanítóknak szomorú helyzetéről.

Szinte hallom erre sokaknak ajkán a szót: így hát a mostani tanítóknak aranyos dolguk van.

Szó sincs róla, hogy a magyar tanítóknak régmultjához képest a jelenlegi néptanítóknak ha nem is aranyos, de fényes a helyzetük; de jelenlegi helyzetük is nem nap-, csak holdfényességű, vagy mint a szálló íge mondja: „cifra nyomoruság.” A mostani tanítóknak is, bár a nagy tudósok, lángeszű poéták, írók, minden rangu s rendű uraknak első szellemi táplálást adják, elméjüket a szellemi napfény első sugarával megvilágítják, a tanítóknak vezetik be őket az első régiókba, melyekből aztán a felső s legfelső régiókba jutnak: mégis a társadalomban, a társadalmi életben, ha nem is lenézett, mert hát szellemi képességük, intelligenciájukkal a lenézett könnyen legyőzik; de hátrászorított helyzetben vannak.

S miért?

Tán nem eléggé kvalifikáltak?

Tán nincs társadalmi műveltségük, ügyességük?

Oh dehog. Mindnyáján tudjuk, hogy tanítóink kvalifikáltak, eléggé műveltek, csak a modern társadalmi szokásokban nem eléggé jártasak, nem eléggé sikkesek.

De hát ki s mi az oka ennek?

A társadalom maga s mert küzdenek az anyagiakkal. A modern korban, sajnos, nem elég a szellemi képesség, az intelligencia, hogy az embert szalonképessé tegye. A modern társadalmi életben az észhez pénz is kell, mert hogy valaki a társas életben állást foglalhasson, a modern társadalmi élet követelményeinek eleget tehessen, szóval, hogy az intelligens ember ismert, szalonképes legyen, hogy ne csak „odahaza” ösmerjék, de „másutt” is: mutatnia kell magát, meg kell jelennie s pedig rangjához, állásához képest tiszteségesen. A megjelenés pedig mindig pénzbe kerül. Akinek nincs pénze, még ha esze is van, meg nem jelenhetik a társadalmi összejöveteleken, s így ösmeretlen marad, akit pedig nem ösmernek s valahol megjelenik, azzal csak vagy a nagyon szerénynek, vagy a nagyon nemesen érzők állnak szóba.

Tapasztalatból állítjuk.

Íme egy példa.

Egy igen derék irodalmi képzettségű tanítóval utaztam a multkor vasuton (neveket nem említek, mert „nomina sunt odiosa”) s a vasuton örül az ember, ha van, akivel rokonszenvesen elbeszélgethet, kivált ha hosszabb utat kell megtennie. Így én is utitársammal szóbaállottam s kölesönös bemutatás után megtudtam, hogy ai tanítóhoz van szerencsém. Természetesen a tanúgról s a népnevelésről kezdtünk beszélgetni s mondhatom, hogy a hosszú uton folyton beszélgetve, egyébről szó sem volt közöttünk.

Beszéd közben a derék tanító életéből egyes epizódokat beszélt el, mondván:

— Sok örömet szerzett nekem a tanítói pálya, de azt a szomorúságot sohasem felejttem el, amit egy volt tanítványom okozott nekem, tán nem is nekem, de a tanítói állásnak, mikor egy társaságban, illetve gyülekezetben nem hogy engem nem akart megösmerni, bár a legnagyobb tisztelettel köszöntem, de még hozzátette: „lát tanítóknak is vannak itt. . . .”

Beszédét azzal fejezte be a derék tanító:

— Bár a tanítói kar intelligenciájával a külföld tanítóival kiállja a versenyt, mégis nálunk

mutatja be a színpadon. Szerencsés talentom. Meg van hozzá a művésznőnek minden kelléke, hogy a szívig szóljon s nagyon gyakran a szívből. Hangja behízelgő, mozdulatai természetesek, arcjátéka megjátszattandó szerepének hű visszautkrözője. Érzelmét, indulatot, kétségbeesést, örömet, meglepetést, mindent-mindent kifejez arcjátéka, mely finom minden mozdulatában, hű minden nuánszában.

*Julia*ja remek volt s a közönség hálás elismeréssel adózott minden egyes jelenésékor: szünni nem akaró tapssal hívta a lámpák elé ötször-hatszor, még nyílt jelenésben is.

Alakítása úgy kitűnt a többi játszóknak közül, miként a tiszta, felbőltlen estenden a hold a többi csillagok közül.

Nem csodálom. Ha valaki érezni tud: érvényesíti is egyéniségének megfelelő szerepben önmagát.

Török Irma Juliajával nem győzött a közönség betelleni.

*
Romeo a Shakespere örök munkájában méltó párja *Julianak*.

Férfi a szó teljes értelmében. Családjá ellen-ségének leányába szeret: mit bánja ő? Nem fontolgat, nem tervez; *Julia*t meglátta, megszerette s mikor tudja, hogy kinek leánya, ép úgy szereti, amint látása első percében.

Nem ismer gátat, akadályt, mint írva van:

„De szenvedélyök falnak s zárnak nyitja,
S a kint kéjjé eserélni megtanítja!”

szerelmét érvényesíteni tudja s akarja. Küzd,

Folytatás az I. mellékleten.

kitsanak 40 évi időtartamra egy betét-társaságot 500,000 korona alaptőkével. — Ebből 400,000 korona értékű 4000 betét-jegyet bocsássanak ki. — Megveszi a menetben résztvevő 1091 ur, a vármegyék közönsége és a magasztos eszmékért lelkesedők, sőt tökeelhelyezésre se lesz rossz üzlet.

Amint a betét-társulat megalakult, a festőművész urak maguk közt oszszák fel a kép festését, a fővárostól kérjenek egy telket s arra építsék fel az elhelyezésre szükséges épületet.

A menetben részt vett, a két század huszáron kívül 1044 lovas, 216 csatlós és fulajtár; 63 egyénnel 41 diszkoci és 53 gyalog mellékszemély, vagyis összesen 1117 főszemély és 561 mellékszemély. Ezek festéséért fizetendő lenne 400,000 korona készpénzben és 100,000 korona értékű betét-részjegy. Az épület felállítási költségeit 100,000 koronára vettem fel. A tiszta jövedelemből a 600,000 korona 5% kamatai levonotván, a részjegyek 40 évre felosztva kisorsoltatnának, a még felmaradó tiszta jövedelemből egy tartaléktőke képezetnék, amely 40 év múlva 600,000 koronára emelkedvén, ebből a kép részletenként megfestendő és a vármegyéknek, kinek-kinek az őt illető, átadatnék örök megőrzés végett. — Maga az épület és egész kép pedig a főváros tulajdonába menne át.

Az idő halad s én kérem, azokat a festőművész urakat, kik ezt az ügyet kezükbe vették, ne engedjék azt nyom nélkül elrepülni; tegyék meg az ajánlott és bölcs-tudásukkal hiányaiban kipótolandó indítványom megvalósítására szükséges intézkedéseket. A kép megfestetéséhez fogjanak hozzá, mert ma még, midőn a szerepelt egyének élnek, a felszerelések megvannak, történeti hűséggel lehet lesz megfesteni.

Ne vegyék rossz néven az illetékes urak, hogy ebben a kérdésben ismét felszólaltam, de benső meggyőződése az, hogy az utókor méltó szemrehányással fog illelhetni, ha ezt az örökké emlékezetes jelenetet meg nem örökítjük, sőt azt hiszem, hogy a kép a nemzetnek szolgálatára is fog lenni; mert történelmünknek ez az egy lapja maga sok beirt lapjánál hangsúlyosabb és eredményesebben fogja a külföld előtt nemzeti őserőnk, műveltségünk, hagyományainkhoz való ragaszkodásunkat hirdethetni.

Távol a fővárostól, az ügy érdekében, nagy sajnálatomra, mást nem tehetek, mint sürgetve kérem az eszme megvalósítását. S.-A.-Ujhely, 1897. február 5.

Dókus Gyula,

Zemplén-vármegye főjegyzője.

Nekik is a külső imponál s e mellett a nagy hang s néha a tulmerész fellépés.

Ehez hozzá szoktunk már; hozzá szoktatott a realizmus.

Ma még hiréből sem sóhajt fel a szerelmes:

..... Oh gyűlölködő
Szerelm és szerelmes gyűlölet!
Te minden, semmiből teremte, te
Könnyelmű bükör, zord hivalkodás,
Bájalakok formátlan zürzavarja,
Ólom pelyhe te, fényes füst, fagyos tűz,
Beteg egészség, éber álom, és
Mindem, mi nem az, ami! Ily szerelmet
Érzek — — — — —

Nincs is meg az a meleg, mely fakaszt, ápol, növel. Hideg van: összegombolkozunk. A számítás hidegben nem tud áthatni a szerelem napjának fakasztó sugara; nem nő, fejlík a virág: csirájában elpusztul.

Mennyi fény, mennyi sugár, melegség sugárzik ki *Julia* nemes alakjából.

Az alig 14 tavaszt ért bimbó egy jótékony meleg hatása alatt egyszerre rózsává fejlík: a fiatal, ártatlan, szűzi *Julia* egy látás után szerelmessé válik.

Meglátja *Romeót* és megszereti.

Nem is tudja a legelsőbben, hogy ki az, aki szívet teljesen meghódította; s midőn a dajkája meghozza hírül annak a nevet, akit szeret, mondván:

„Egy Montague, a neve *Romeo*,
Nagy ellenségek egyetlen fia“.

Julia annyi hévvel válaszol, mintegy önmagának:

Iskoláink, tanítóink hajdan és most.

— Két cikkely. —

II.

Hogy voltunk s hogy vagyunk tanítóinkkal? Ismét csak a történelemhez fordulok. Régi poros, megsárgult papiroson megsárgult halvány betűk be sokszor érdekes dolgokat tárnak fel szemünk előtt. El se hinné az ember, ha valakitől csak úgy szóval hallaná, mily szomorú, mily alárendelt helyzetben s mily nyomorult anyagi viszonyok között voltak néptanítóink régente.

Nem akarunk a legrégebbi multba visszamenni, csak a jelen század elejére tegyük pár lépést visszafelé s látni fogjuk, minő helyzetben voltak tanítóink.

Bizony, bizony, nagyon sanyaru helyzetben voltak akár anyagi, akár társadalmi tekintetben. Ami anyagi helyzetüket illeti, régente, mint ez mindnyájunk előtt tudva van, egy urasági kocsisnak külön dolga volt, mint a tanítóknak. A szegény tanító csak vásár- s ünneppon hordott eszmat s posztóruhát. Hogy éhen ne haljon, családjával kaszát, kapát forgatott kezében s nem tollat, még ha a tollforgatáshoz meg is volt a szellemi képessége. Fizetése a koldus alalmaznájánál kisebb volt.

Még mikor én, 1879. évben, a zempléni Beszkedek alján fekvő első parókiát elfoglaltam volt, pedig az nem is oly régen volt, a tanítóknak, mint tanítóknak, készpénzben összesen 20, mond: husz forintnyi évi fizetése volt, s ezt se kapta meg teljesen, mindig hátrálékosai voltak. Aki nem hiszi, nézze meg az akkori iskolai számadásokat; s úgy tudom, tapasztalásból tudom, másutt is így volt ez: még pedig nemcsak a szegényebb s kisebb községekben, hanem a nagyobb számú lakossággal bíró községekben is.

Képzelné lehet, hogy milyen tekintély volt a néptanítóknak a nép előtt, de meg a társadalom előtt is; de meg milyen volt a tanítás és a népnevelés? — A tanítóknak társadalmi helyzete csak a dícső szabadságharc után következett idők, 1848 után kezdett jobbra fordulni.

Nehogy valaki azt mondhasa, hogy igen fekete színnel eseteljük a tanítóknak régebbi társadalmi állását, ime bizonyosságul szóljon egy régi írás. Ide igatom szórul-szóra:

Másolat. N. 3968. Nagytekinetű, igen tisztelendő barátom, méltóságos és Főtisztelendő Püspök, különös tekintetre méltó ur!

Ó Császári és Apostoli Királyi Felsége attyai gondoskodását és Kegyelmeését oda terjesztvén ki: hogy az ország Lakosságának azon osztálya is, mely az Isteni tisztelet szent foglalkozásai körüli szolgálatra alkalmazatik és a fiatalág tanításával s nevelésével megbízatik ugyanint: a Kántorok, egyháziak, és iskola mesterek a tisztelet előjogaival birjon, miszerint ez által fel buzdítva a beület érzést, mint magában, mint másokban is fel serkenteni, és a miveltebb viseletre minél jobban törekedni igyekezzék: ennél fogva mult évi Mind sz: hó 17-iki leirata által Kegyelmesen elhatározni méltóztatott; hogy az országban minden törvényesen be vett vallási felekezetek kántorai, egyház szolgálói és tanítói a tisztesbék sorához számíttassanak s vétségük esetében a tisztesbékeli bánásmód alá vetessenek.

Mely Kegyelmes Királyi határozatról tisztelte Uraságod a végre tudósítatik, hogy azt Köz-hírre vétetvén, annak megtartására felügyeljen. Költ Budán 1845-ik esztendő Boldogasszony hava 28-ik napján tartott ülésből. Tisztelt Uraságodnak hivatalra kész teljes készségi: Gróf Keglevics Gábor, Sorsits József, Gerometa Antal. (Eperjessy G. Cath. Püspöknek.)

Tehát 1845. évben egy királyi rendeletre volt szükség, hogy a tanítóknak a „tisztesbékeli (honoratior) bánás mód alá vetessenek.“

„Szerelmem sarja hát egy gyűlölt névnek!
Korán láttam s ah későn ismerém meg!
Oh, csuda-szerelmem a gyűlöletben,
Hogy épen ellenségem kell szeretnem!“

Szeret, minden számítás nélkül. Tudja, hogy e szerelme vésthozó reá s ő mégis szeret. A dráma magva ez önkéntelen és odaadó szerelmem.

„Eped a lány is s hogy mondhasa el,
Hogy őt is megbűvölte valami?“

Viszont szerelmemre lel: ez még inkább fokozza szerelmét; acélozza a küzdelemre s bátorítja a eselekvésre. Feleségévé lesz titkon *Romeonak* s e tetteivel csak hő szerelmét bizonyítja.

A tiszta, szűzi szerelmem glóriával vonja be fejét s tényleg nekünk és előttünk úgy tűnik fel, mint egy szent.

Máshoz akarják adni, kényszerítik s már az esküvő napja is ki van tűzve: ő ellentáll még atyja parancsának is. Ó, a gyenge nő. Mikor eszébe jut, hogy neki férje van s annak kötötte le hűség-szavát: tanácstalanul áll, míg végre a barát szavát fogadja.

Meghal, de esküjéhez, szerelméhez hű, hív mint istenéhez.

Ez az igazi szerelmem, ez a tiszta ideálizmusz: ez *Julia*!

Török Irma, a nemzeti színház jeles művésznője alakította *Julia*t. *Török Irma* művésze, hiszen azt mindnyájan tudjuk, sokkal ismertebb, semhogy dícsérnünk kellene. Művésze abban áll, hogy a valót mutatja be, alakít minden szerepében s az életet, a vérből való vért

Nos, ugye igazat írtunk a tanítóknak szomorú helyzetéről.

Szinte hallom erre sokaknak ajkán a szót: így hát a mostani tanítóknak aranyos dolguk van.

Szó sincs róla, hogy a magyar tanítóknak régmultjához képest a jelenlegi néptanítóknak ha nem is aranyos, de fényes a helyzetük; de jelenlegi helyzetük is nem nap-, csak holdfényességű, vagy mint a szálló íge mondja: „cifra nyomorúság.“ A mostani tanítóknak is, bár a nagy tudósok, lángeszű poéták, írók, minden rangu s rendű uraknak első szellemi táplálást adják, elméjüket a szellemi napfény első sugarával megvilágítják, a tanítóknak vezetik be őket az első régiókba, melyekből aztán a felső s legfelső régiókba jutnak: mégis a társadalomban, a társadalmi életben, ha nem is lenézett, mert hát szellemi képességük, intelligenciájukkal a lenézett könnyen legyőzik; de hátrászorított helyzetben vannak.

S miért?

Tán nem eléggé kvalifikáltak?

Tán nincs társadalmi műveltségük, ügyességük?

Oh dehog. Mindnyájan tudjuk, hogy tanítóink kvalifikáltak, eléggé műveltek, csak a modern társadalmi szokásokban nem eléggé jártasak, nem eléggé sikkesek.

De hát ki s mi az oka ennek?

A társadalom maga s mert küzdenek az anyagiakkal. A modern korban, sajnos, nem elég a szellemi képesség, az intelligencia, hogy az embert szalonképessé tegye. A modern társadalmi életben az észhez pénz is kell, mert hogy valaki a társas életben állást foglalhasson, a modern társadalmi élet követelményeinek eleget tehessen, szóval, hogy az intelligens ember ismert, szalonképes legyen, hogy ne csak „odahaza“ ösmérjék, de „másutt“ is: mutatnia kell magát, meg kell jelennie s pedig rangjához, állásához képest tisztessegesen. A megjelenés pedig mindig pénzbe kerül. Akinek nincs pénze, még ha esze is van, meg nem jelenhetik a társadalmi összejöveteleken, s így ösmeretlen marad, akit pedig nem ösmernek s valahol megjelenik, azzal csak vagy a nagyon szerénynek, vagy a nagyon nemesen érzők állnak szóba.

Tapasztalatból állítjuk.

Íme egy példa.

Egy igen derék irodalmi képzettségű tanítóval utaztam a multkor vasuton (neveket nem említek, mert „nomina sunt odiosa“) s a vasuton örül az ember, ha van, akivel rokonszenvesen elbeszélgethet, kivált ha hosszabb utat kell megtennie. Így én is utitársammal szóbaállottam s kölesönös bemutatás után megtudtam, hogy ai tanítóhoz van szerencsém. Természetesen a tanúgról s a népnevelésről kezdtünk beszélgetni s mondhatom, hogy a hosszú uton folyton beszélgetve, egyébről szó sem volt közöttünk.

Beszéd közben a derék tanító életéből egyes epizódokat beszélt el, mondván:

— Sok örömet szerzett nekem a tanítói pálya, de azt a szomorúságot sohasem felejttem el, amit egy volt tanítványom okozott nekem, tán nem is nekem, de a tanítói állásnak, mikor egy társaságban, illetve gyülekezetben nem hogy engem nem akart megösmerni, bár a legnagyobb tisztelettel köszöntem, de még hozzátette: „lát tanítóknak is vannak itt...“

Beszédét azzal fejezte be a derék tanító:

— Bár a tanítói kar intelligenciájával a külföld tanítóival kiállja a versenyt, mégis nálunk

mutatja be a színpadon. Szerencsés talentom. Meg van hozzá a művésznőnek minden kelleke, hogy a szívig szőljon s nagyon gyakran a szívből. Hangja behízelgő, mozdulatai természetesek, arcjátéka megjátszattandó szerepének hű visszautkrözője. Érzelmet, indulatot, kétségbeesést, örömet, meglepetést, mindent-mindent kifejez arcjátéka, mely finom minden mozdulatában, hű minden műanszában.

*Julia*ja remek volt s a közönség hálás elismeréssel adózott minden egyes jelenésekor: szünni nem akaró tapssal hívta a lámpák elé ötször-hatszor, még nyílt jelenésben is.

Alakítása úgy kitűnt a többi játszóknak közül, miként a tiszta, felhőtlen estenden a hold a többi csillagok közül.

Nem csodálom. Ha valaki érezni tud: érvényesíti is egyéniségének megfelelő szerepben önmagát.

Török Irma Juliajával nem győzött a közönség betelleni.

Romeo a Shakespere örök munkájában méltó párja *Julianak*.

Férfi a szó teljes értelmében. Családjá ellen-ségének leányába szeret: mit bánja ő? Nem fontolgat, nem tervez; *Julia*t meglátta, megszerette s mikor tudja, hogy kinek leánya, ép úgy szereti, amint látása első percében.

Nem ismer gátat, akadályt, mint írva van: „De szenvedélyök falnak s zárnak nyitja, S a kint kéjjé eserélni megtanítja!“ szerelmét érvényesíteni tudja s akarja. Küzd,

Folytatás az I. mellékleten.

a nagy urak nem ismernek, a kis urak félre- ismernek minket, a nép pedig a tanítót a mostani kényszeriskoláztatás miatt nyígnak s szolgálójának tartja, akivel gorombáskodhatik kedve szerint, az iskolaszékről pedig, a mostani rendszer mellett, ne is beszéljünk. Tisztelet a kivételeknek.”

Szellemi képességük, műveltségük, azt hiszem mindenki elismeri, hogy a mostani tanítóknak van olyan, hogy bárhol megjelenhetnének; de mondjuk ki őszintén: nálunk a magasabb társadalom még nem tette a tanítókat szalonképesekké.

No de a jég e téren is meg van törve. Ugy a jelenlegi kultusz-miniszter, mint más intézőkörök igyekeznek a magyar tanítóknak is a társadalmi életben az intelligens embereket megillető helyet biztosítani.

Kedves vármegyénkben e téren is az általánosan tisztelt s szeretett főispánunk önméltóságára jár elül, aki a tanítókat nemesak megszólítja, de hogylétük felől érdeklődik, s poharat is kocintani egy tanítóval nem tartja méltóságán alul állónak. A kir. tanfelügyelő, Nemes Lajos kir. tanácsos önnagysága pedig, mint ez köztudomású, a tanítókkal szemben valóságos baráti érzelmmel viseltetik.

Zemplén-vármegye tanítói társadalmilag már is számottevők s a társadalomban szereplők is lennének, csak ha egy kicsit nagyobb volna számukra a „nervus rerum gerendarum.” A pénz hiánya: ez a nagy teher, suly, amely tanítóinkat visszatartja, hogy a társadalomban méltó helyeiket elfoglalhassák.

A magyar állam 1868. óta sokat, nagyon sokat tett a tanítókért, ezeknek megélhetéséért, ezt készséggel elismerjük, de hát a 300 fős minimum a XIX. század végén, a gőz, a gáz és a villámosság korszakában, mégis csak fekete foltot képez a magyar kultúra történelmének lapjain.

A tanítóktól sokat követelünk. A tanítók a nemzet leghasznosabb napszámói. A tanítók a legnehezebb testet s lelket fárasztó munkát végzik. A 300 ft. minimum egy szorgalmas, hű tanítóra nézve csak annyi, hogy elmondhassa: „az éhenhalásra sok, a megélhetésre kevés.”

Az országos kormány ígéretet tett, hogy a tanítók fizetését mielőbb felemeli. Az ígéret óta 3 év múlt el, a minimum mégis csak 300 ft.; igaz, hogy kérelemre a tanítóknak 400 ft.ig egészítik ki a fizetésüket, de csak kérelemre s utólagára is „quid hoc ad tantum sitim,” ahol 4-8 gyermek — pedig ez a körülmény majdnem mindennapos — kér kenyeret, mégpedig naponta legalább háromszor.

Emeljük a már kvalifikált, művelt magyar tanítókat anyagilag a modern kor színvonalára első sorban, a társadalomban pedig egedjünk méltó tért nekik, s ha ezt megtettük: akkor nemcsak kötelességet teljesítettünk, de a magyar kultúrának történelme egy fényes lappal gyarapodni fog.

Őszintén óhajtuk s kérjük, hogy az országos kormány, még mielőtt a XIX. század utolsó lehelne, szerezzze meg a magyar nemzet leghasznosabb napszámóinak azt az örömet, hogy a magyar tanítók, valláskülönbség nélkül, évente

célt ér, a leány nejevé lesz; száműzik s ő ott is hű marad; a szigorú tilalom dacára az üzenetre haza jön s szerelme, egyetlen Juliája koporsójánál lesz öngyilkossá.

Eszményi valami. Csodálatos az az erő, kitartás és mindenek felett a jellem, amelylyel ez a *Romeo* meg van alakítva.

Krémer Sándor játszotta *Romeo*t. Kétség-telenül ő a társulat legjobb színészeinek egyike. Szorgalma páratlan. Felfogta, átértette szerepét; de hogy jobban nem tudta magát érvényesíteni, szerintem nem ő az oka, hanem... *Török* Irma, aki úgy játszott, hogy mindnyájunknak figyelmét magára vonta, lekötötte. Pedig *Krémer* is díszesre módon állotta meg helyét.

Mit mondjak a többi szereplőről?

Az a tudat, hogy egy művésznővel kell ma együtt játszaniok, csodálatos módon hatott mindenkire közülök. Még azok is, akik nem igen szokták még a szerepeiket sem tudni máskor, ma — még azt is tudták. Kivételes eset, de hát épp azért jól esik konstatálnunk.

Tisztai (fejedelem) nem neki való szerephez jutott; nem is érvényesíthette magát; *Balácsi* (Lőrinc barát) jó volt, mint mindig; *Heltai* (Mercurio) szavalt; *Latabárné* (Dajka) egyikét adta legjobb alakításainak.

A többi is iparkodott jó lenni.

Dicséret illesse őket iparkodásukért.

Szegény jó Shakespeare! Ha láttad volna a „*Romeo és Julia*” színrehozatalát: nem ismertél volna reá! Micsoda megéssonkítás, micsoda megrövidítés, micsoda kékeeruzálás volt itt.

legalább 600, azaz hatszáz forintról irjanak nyugtatót.

Minden községben jó iskola s jó tanító! Ez legyen az új ezredévben a jelmondat!

BIHARY EMIL.

Vármegyei ügyek.

Milléniomi fák. Vármegyénk törvényhatósági közgyűlése még a múlt évi máj. hó 28-án kelt határozatával köteleességüké tette a főszolgabírának, hogy járásaik területén, a történelmi nevezetességű kopár magaslatocon, milléniomi fákat és fa csoportokat ültetessenek. A járások főszolgabírái a megbízatásukban eljárva, jelentéseiket benyújtották. Érdekelni fogja a nagyközönséget, ha e jelentéseket, legalább nagyjából, tudomására juttatjuk:

A *tokaji j. főszolgabírása* jelentette, hogy az ezer év emlékeztető megörökítő fa csoportokat kiültetette a tokaji Kopasz-hegyre, a b.-kiszaludi Vár-hegy és a Poklostető csúcsaira, a b.-keresztúri honvéd-emlékoszlop talapzata körül pedig a hét vezér emlékére igen hosszúéletű 7 db. tiszafát helyeztetett el.

Az *újhelyi j. főszolgabírása*, jelentette, hogy Újhelyben a Kopasz- és a Várhegy csúcsain, — továbbá Ladmacz, Szőlőske, N.-Bári, K.-Bári, Zemplén, — a velejei körjegyzőség községeiben, — Mikóháza, Vily, Vitány, Mátyásháza, F.-Regmecz, A.-Regmecz és Széphalom, — a czeiki körjegyzőség közeiben, — végül B.-Halász, Józseffalva és V.-Ardó községek határaitban a milléniomi emlékfákat elültették.

A *varannai j. főszolgabírása* jelentette, hogy az ő járása területén 14 község határában az ezredéves nemzeti ünnep emlékére ültetett összesen 102,194 db. faesemete, és pedig vörös fenyőt 20,040, fekete fenyőt 80,000 db. Or.-Patak, J.-Volya, Varannó, Szedliszke, Tavarna, Sökut, Csákyó, Agyagos, Rudlyó, Zamutó, F.-Patak, Ar.-Patak, A.-Hrabóc községek határaitban.

A *szinnai j. főszolgabírása* jelentette, hogy Szinnán a főtéren, továbbá a ladoméri és a darai nagy dombokon, ugyszintén Sztarina községben ültettek emlékfákat, — az or.-ruszka határszélén pedig öt méter magasságu kőoszlopot állított föl a járás intelligenciája közadakozásból és az emlékoszlopot hárs- meg fenyőfákkal ültették körül.

A *homonnai j. főszolgabírása* jelentette, hogy Homonna város az ezredik év emlékére 37,000 db. fenyőesemetet ültetett, — a járás többi községei a területeikről kivetett utak két oldalára ültettek milléniomi fákat.

A *bodrogközi, a n.-mihályi, a gálszécsi és a sztrópai járások főszolgabírái* oly értelmű jelentéseket adtak, hogy járásaik községeinek elüljáróságait milléniomi fák ültetésére buzdították. — A *szerenesi járásból* a szóban levő dologról jelentés még nem érkezett.

Állami anyakönyvi statisztika. Az *ondi anyakönyvi kerületben*, melyhez Ond, Rátka és Golop községek tartoznak, az 1896. évben a születési anyakönyvbe 104, — a há-

Uram bocsá! úgy nézett ki, mint akin a jó kabátot összevarrják, hogy ne férjen reá. Egész jelenetek egyszerűen ki voltak hagyva, a más jelenetek pedig ismeretlen módon megnyirbálva. Sokszor, nem jó mondtam, majdnem minden rövidítés, kihagyás akként volt megselekedve, hogy az értelmet kivenni nem lehetett. Azt hiszem, még azok sem találták egyhamarjában az összefüggést, akik a darabot jól, igen jól ismerik. Az ilyen nyirbálással tönkre lehet tenni a legkitünőbb darabot is. Szerenésze a társulatnak, hogy *Török* Irma játékáért felelt a közönség mindent, még a rövidítést is.

Valahányszor a szerelemnek azon apoteozisát olvasom, amelyet Shakespeare emelt és amelyben

„Két ellenség átkos vériből
Bálcillagú szerelmes pár eredt;
Haláluk ált., mely gyászos, rémitő,
Lón eltemetve az ő gyűlölet”

és valahányszor megjátszva látom a tragédiát, mindannyiszor elgondolodom e réges-régi, de azért még is mindig új dolgon: *szerelem!* Örökös visszhangként hallom fölesengeni gondolataim közül csak egyre, mindig:

„Sóhaj-párából füst a szerelem;
Tisztulva: tűz, szeretők szemiben;
Háborogva: tenger, mit könyűjök éltet.”

A visszhang cseng, cseng egyre s én önkéntelenül kérdezem enmagamtól: Hát csakugyan az? A feleletet is megadom reá: *Volt és talán sohasem is lesz!*

Kapás L. Aurél.

zassági anyakönyvbe 15 és a halotti anyakönyvbe 60 eset jegyeztetett be. — A *bélyi állami anyakönyvi kerületben* az 1896. év folyamán születés 130, házasság 22, halálozás 69 esetben van elkönyvelve. — A *tolcsvai anyakönyvi kerületben* az 1896. év folyamán volt 147 születési, 26 házassági és 110 halálozási eset. — A *nagy-géresi anyakönyvi kerületben* a múlt 1896. évben megkötött házasságok száma: 18; születések száma: 117; a halálozások száma pedig 81 volt. — A *rákóczi kerületben* a lefolyt 1896. évben a szülöttek száma: 88; elhaltak száma: 48; házasságok száma pedig 13. — A *t.-terebesi anyakönyvi kerületben*, melyhez csak T.-Terebes község tartozik, múlt 1896. évben 176 születés, 116 elhalálozás és 28 házasságkötés vezetett be az anyakönyvekbe. — A *kosaróczyi állami anyakönyvi kerületben* az 1896. év folyamán 49 születési, 36 halálozási eset fordult elő és 5 házasság kötött. — A *s.-a.-újhelyi anyakönyvi kerületben* jan. hó 30-tól febr. 6-ig született: 18, elhalt 7 egyén, kihirdetés történt 7, házasság 2 esetben.

Kimutatás a tokaji járásbeli 9 anyakönyvi kerületben 1896. év folyamán előforult születési, halálozási és házasságkötési esetek számáról.

Anyakönyvi kerület megnevezése	Születési eset	Halálozási eset	Házasságkötési eset
Tokaj	238	145	44
Tarcal	182	113	29
B.-Keresztur	162	67	17
E.-Bénye	92	91	14
O.-Liszka	128	91	16
Tolcsva	147	110	26
E.-Horváti	123	85	18
B.-Olaszi	86	49	11
V.-Ujfalu	9	6	3
Összesen:	1167	757	178

Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottsága az évi első rendes közgyűlésének határnapja febr. hó 23-ára tüzetett ki.

Emlékeztetjük az érdeklődő t. közönséget, hogy a gazd. egyesület borászati szakosztályának f. hó 15-én tartandó szaktanácskozása alkalmával fog bemutatni a *Nadányi* Miklós-féle szőlőjótétgépet, még pedig olyan munkások kezében, akik az ojtógép használatába magukat már kellően beleigyesítették.

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1897. évi január havi betegforgalmáról. 1896. év dec. hórlól ápolás alatt maradtak száma: 27; 1897. évi január 31-ig újonnan felvettek száma: 43. Ápoltak összege: 70. — Ezek közül elbocsáttattak gyógyulva: 29; javulva: 2; gyógyulatlan: 1; meghalt: 4. — Összes fogyaté: 36. — A hó végével ápolás alatt maradtak száma: 34. Az ezen idő alatt felmerült ápolásnapok száma: 988. — *Schön* Vilmos dr., főorvos. — *Nyomárkay* Ödön dr., orvos.

Hirek a nagyvilágból.

Ófelsége a király ez évi ápr. hó 27-én Szent-Pétervárra megy, hogy *II. Miklós* cár látogatását viszonzza. Ófelségét oroszországi útjára *Goluchovszky* gróf külügyi miniszter is elkíséri.

Munkácsy Mihály világhírű festőművész hazánkfiát, súlyos idegbaja miatt, Bonn mellett egy magán gyógyítóintézetbe szállították. — Az a szomorú végtet, mely úgy szokott érvényesülni, hogy a művész, mint nagy gondolkodó és mélyenérző egyén, kifosztja önnön magát, mert lelkét apránként beoltogtatja művészi alkotásaiba, kívánjuk ne érje őt utól és kívánjuk, hogy szellemi és testi épségének teljes birtokában fényes talentumát még sokáig ragyogtathassa a művészet egén!

Kréta-szigeten ismét forrongás van a mahomedánok és keresztény lakosok között. Kisebb-nagyobb fegyveres csapatokba verődve várják a kinálkozó alkalmat, hogy ádáz dühvel egymásra rontsanak. (Legújabb nagy vérontás híre érkezett. — *Szerk.*)

Hirek az országból.

Hevesi Bischitz Dávid a nemes humanizmusáról ösmert férfit, kinek neve a haza határain tul is tiszteletben áll, mert a szegények és ügyefogyottak gyámolítására, a legnemesebb emberszeretettel és vallás különbsége nélkül, sok százezret áldozott, hosszas betegeskedés után meghalt. Áldás emlékére!

A Kisfaludy-társaság szépirodalmunk művelőinek két kiváló jelesét, *Rákosi* Viktort

II. Melléklet a „Zemplén“ 6. számához.

óra tájban, a városházán lévő hivatalos szobájában, öngyilkossági szándékból revolverrel háromszor halántékába lőtt. Ennek dacára azonban életben maradt, mert a golyók egyike sem bírt erős koponyaacsontján keresztülhatolni az agyvelőig. — Ugy találtak teljes eszméletlenül, mikor a lövések zajára az ajtót rátörték. Szepesi Arnold dr. a helyszínére hívott városi orvos egy golyót, mely mélyebben be nem hatolt, rögtön ki is vett koponyaacsontjából s aztán sebét bekötözve a nagy vérzést megakadályozta s a szerencsétlent a kózkórházba szállítottatta. Ezen közben a megjelent hatósági közegek szörnyű elhatározásának okai felől kikérdezték, amire elmondta, hogy a földi igazságszolgáltatás sajgó keze alól igyekezett a halálba menekülni. Ez az önvalomás készítette Barthos József főszolgabíróra, hogy Grünfeld hivatalos működését, iratait és könyveit nyomban vizsgálat tárgyává tegye. Az eredmény az lett, hogy pénzbeszedési naplójában, mert különféle bírság-és bagatell-pénzek végrehajtás útján való beszedésével volt megbízva, 50—60 forint körül járó pénzügyeszeget találtak elkönyvelve, amelyet még rendeltetése helyére át nem szolgáltatott, vagy az illető feleknek kézhez nem adott. Ez a esemény összeg ma már megtérült, tehát ennek hiánya nem kergethette Grünfeldet halálba, hanem egyes elejtett szavaiból azt tételezték föl, hogy évekként ezeltől való időből, mikor még az adóügyeknél dolgozott, visszaéléseket követett el s ennek napfényre kerülése volt az ok, ami lelkiismeretét terhelte s amitől a halál révén vélt megmenekülni. Ez okok miatt Zeitler Károly pénzügyigazgató a vizsgálatot ebben az irányban folytatja s nem sokára megtudjuk, hogy a szárnyaló hírekben, ahol a multból folyólag több büntöst gondolnak lappangani, mi a valóság. Grünfeld Samu különben 18 éves tisztviselője volt a városnak és hivatalos működésével a közönség megelégedését, szerény viseletével pedig igénytelen egyénisége a becslést kiérdemelte; annál feltűnőbb tehát az eset, bár a beestelen, vagy büns vétő-szavát most még ki nem mondhatjuk fölötté. (Lapunkat nyomtatjuk, midőn hozzák a hírt, hogy a balvégzetű ember tegnap délután a lövések okozta sérülés következtében meghalt. — Szerk.)

Rendőri hírek. Betörés kísérlete.

Kálmán Samunak a honvéd laktanyával szemben lévő koresmája utcai ajtaját f. hó elsejére menő éjjel eddig ismeretlen tettesek kifeszítették s így megnyitották; ámde, mitsem lophattak el, mert a koresmáros és neje kik a szomszéd szobában aludtak, az okozott zajra fölébredtek s lármát csaptak, ráadásul Kálmán az ablakon még ki is lőtt, mire a gazemberek elmenekültek. — **Lopás.** Folyó hó 1—2-dika közti éjjel a Tarpai István eszmadia Kővágó-utcai háza udvarán épült nyitott ajtaju kamarában lévő vásárosládát eddig ismeretlen tettes megnyitotta és abból hét pár csizmát ellopott. Mindkét büntött elkövetőt a esendőrség és rendőrség nyomozza. — **Eltoloncolt és kiutasított egyének.** A rendőrség az elmúlt héten részben gyanus csavargás és engedelem nélkül folytatott koldulás, részben létfenntartás hiánya miatt, illetőségi községébe toloncoltatta és kiutasította: Farkas Mikola Palin, és Kovács István Metru máramarosi, Klein Kati Mádi, Hölczl Samuel és Klapholz Mór galíciai, Nemes Dezső munkácsi és Gerzsi Béla ungvári illetőségű egyéneket.

— **Sárospatakhöz** 6 kilométernyire lehet 200 szekér buza- és zabszalmát igen jutányos áron kapni; ugyanott kaphatnak szőlőbirtokosok nagy mennyiségű fahamut. Cim a kiadóhivatalban tudható meg.

— **Esküvő.** Bassnár Pál okl. jegyző, lyubisei állami anyakönyvvezető, Udván, a homonnai ev. ref. lelkész előtt, hó 16-án tartja esküvőjét Balogh Irén Zsuzsánnával. (Btt.)

— **Színészet Gálszécsen.** Hevesi József színtársulata, mely ezeltől Nagy-Mihályban játszott, most vagy 2 hét óta Gálszécsen van és játszik a közönség közepes pártfogása mellett. r. l.

— **Műkedvelő társulatunk,** írja levelezőnk Varannóról, f. hó 14-én fogja előadni jótékony célra „Az apások” című víg darabot. A szorgalmas próbatartás után ítéelve, ismét egy élvezetes estének nézünk elébe.

— **Vadászat.** Sikerült hajtóvadászatot rendezett, írja alkalmi tudósítónk, Karácsonyi Mihály kaponyai földbirtokos tokaji vadászterületén. A vadászatok mult évi december hó 22-én és f. évi január hó 31-én tartottak. Területekre került összesen 112 nyul. Vadászatok után Karácsonyi Mihály t. barátunk vendégszerető házában a vadásztársaság lukullusi lakomára gyűlt, melyen lelkes felköszöntőket mondottak a házigazdára, kinek igazán dicséretreméltó érdeme, hogy a vad gondozása folytán oly fényes eredményt értett el.

— **Vasut.** Végre, talán mégis közelebb jutott a varannai vasutúgy a megvalósítás stá-

diomához, amennyiben már tárgyalják az érdekelt községek s hozzájárulás költségeinek kérését. Ugy hallik, hogy a vasutépítést legkésőbb a jövő őszszel kezdik.

— **Korcsolyasport.** Varannóról írják nekünk: Fiatalságunk egész rendszeresen kezdi üzni az egészséget konzerváló jégsporthoz. A város alatt igen esinos korcsolya-tér van, azt jó karban tartják, s délutánoként, ha az idő kedvező, sűrűn látogatott a szélétől védett és közel eső jégpálya.

— **Diák-sztrájk.** Ungvárról írja levelezőnk: A mult napokban a VI. o. diák-urak megtagadták az engedelmisséget a tanárkarnak, mert az osztályra mért fegyelmi büntetés sértette önértéküket. A becsukásra ítélt VI. osztály ugyanis, mint egykoron Menenius Agrippa népe, nagy duzzogással a szomszéd Domonya faluba ment. A büntetés kiállítására esupán 11 tanuló jelent meg a 65 közül. Ez okból a tanárkar a legszigorubb vizsgálatot indította meg, mi is 3 tanuló ifjunak a kizárásával és a többieknek kisebb-nagyobb megbüntetésével végződött. A századvégi diákok osztályában most már esend és rend uralkodik.

— **Eladó** egy divány, 6 fotel és két székből álló jó karban lévő butorgarnitur jutányos áron. Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

Irodalom.

— **Bethlen Gábor kora.** Az Athenaeum r.-társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes nagy munkának (milléniomi kiadás) hatodik kötetéből most jelentek meg a 90., 91. füzetek, melyekben Angyal Dávid tovább folytatja „Magyarország történetét II. Mátyástól III. Ferdinándig” és annak a korszaknak legmozgalmasabb időszakát tárgyalja, melyet az akkori események kiváló vezérferfiáról „Bethlen Gábor korának” szoktak nevezni. Az ellenreformáció győz az egész vonalon és vele a bécsi udvar befolyása a magyar ügyekre. A katolikus ősi vallás védői és az annak visszaállítására, régi egységének megalapítására törekvő párt felül kerekednek és miután az iskolázás, a hitterjesztés a lelkipasztorokodás terén mindenütt felveszi a hareot a protestantizmussal: az ellenreformáció nem remélt eredményeket mutat fel és már a protestantizmust végveszedelemmel fenyegeti. Mindkét fél részéről külpolitikai okok is vegyültek a küzdelembe és ezt a szerencsétlen országot a polgárháboru tüzebe hajszolták. Ezt, a valláspolitikai pártoskodás szomorú korszakát mély igazságérzettel, a való tények szorgos felderítésével és minden oldalról való megvilágításával, szigorú tárgyilagossággal írja le Angyal Dávid és munkáját éppen ez teszi igen becsessé, mert erről a korszakról eddig jőformán csak felekezeti elfogultságtól sugalmazott monográfiákat bírnak, holott ez a korszak egyike a legtanulságosabbaknak a magyar nemzet történetében. A füzetekben majdnem minden egyes lapon egy-egy igen érdekes szövegek illusztrálja a korszak eseményeit; a képek többnyire egykoraiak. Ezenkívül számos rendkívül finom kivitelű műmelléklet van a füzethez csatolva. Így „Bethlen Gábor királyi zászlaja 1620-ból,” egykoru metszet után; „II. Ferdinánd fogadja a népek hődotátát.” „Magyar lovas vitéz 1616-ból” egykoru színes kép Ernst Lajos gyűjteményéből; „Pázmány Péter és kora” Lotz Károlynak az Akadémiában lévő nagyszabású falfestménye után készült remek fénynyomat stb. Egyes füzet ára 30 kr. Kapható Lóvy Adolf s.-a.-ujhelyi könyvesboltjában.

— **„Zenélő Magyarország”** zenemű folyóirat februári III. füzetét jelent meg, mely érdekes darabjaival nem mindennapi örömet hoz a jó zenét kedvelőknek. Tartalmazza e füzet: I. Abrányi Kornél kiváló magyar zeneszerzőnk „Nem dalol már a lombágon” magyar dalát. II. Bereczk K. „Buzakalász koszoruba, keresztbe” című szép dalt. III. Yvonnak a ma legdivatosabb tánc zeneszerzőnek „Tündérkut” klasszikus szépségű francia négyesét, s végül IV. Jensen Adolf hírneves külföldi szerző „Erdei kápolna” szalondarabját. „A Zenélő Magyarország” évenként 24 füzetben jelenik meg, mindenkor ily gazdag tartalommal, füzetenként 10-10 oldal zenével a zenéirodalom minden válfaját felölelve. Előfizetése egész évre 24 füzetre 4 ft, félévre 12 füzetre 2 ft. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában (Bpsten VI. Csengery utca 62) a honnan mutatványszámokat ingyen küldenek.

Egyesületi élet.

— **A s.-a.-ujhelyi városi kaszinó** saját helyiségében folyó évi február hó 14-én d. u. 2 órakor tartja évi rendes közgyűlését, melyre a kaszió tagjai ezuton is meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. A választmány évi jelentése;
2. A költségvetés megállapítása, a számadások megvizsgálása, a választmányának a számadás alóli felmentése.
3. A szavazatszedő és jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
4. Elnök, alelnök, tisztikar és választmány megválasztása.

S.-A.-Ujhely, 1897. január hó 26.

A választmány.

— **Meghívók.** A toicsvai önkéntes tüző testület, saját alaptökéje gyarapítására, Toicsván, f. hó 20-án az olvasó-kör helyiségében tombolával egybekötött zártkörűtáncmulatságot rendez. Belépődíj: Személyenként 1 ft, családonként 2 ft. Felülfizetéseket és tombolatárgyakat a jótékony cél iránt való tekintetből köszönettel fogad és hirlapilag nyugtat a „Zemplén” utján a rendezőség. A tombolatárgyak a takarékpénztár helyiségébe küldendők. Kezdeté 8 órakor. — **A sárospataki önkéntes tüzőtő egyesület parancsnoksága** f. hó 27-án Sárospatakon, a városháza termeiben, a tüzőtő-egyesület beszerzendő zászlajának költségeire jótékonycélú zártkörű táncmulatságot rendez. Felülfizetéseket köszönettel fogad s a „Zemplén” utján nyugtat a parancsnokság.

— **Diszgyűlés.** Az ungvári papnevelő-intézet egyházirodamli köre Ungvárról, az intézet nagyteremben, védőszentjeinek: Nagy szent Bazil, Aranyaszaju szent János és Nazianzi szent Gergely ünnepe alkalmából folyó évi február hó 11-én diszgyűlést rendez. Kezdeté délután 1/25 órakor. A hozzánk beküldött igen tartalmas műsorból látjuk, hogy a diszgyűlésen két nagyreményű zempléni fi is szerepelni fog. Névszerint: A modern spiritizmus-t írta és felolvassa Mitró Dezső II. é. h. h., Csudáky Miklós IV. é. h. h. podig szavalni fog. A meghívók szétküldését holnap megkezdik.

— **A katolikus körnek** tombola-játékkal összekötött bálja, írja gálszécsi levelezőnk, január 31-én volt a nagyvendéglő tánctermében, melyen szépszámu társaság volt jelen s különösen szép táncosnőkben nem volt hiány. Az első négyest 20 pár táncolta. A tánc reggeli 6 óráig tartott a legjobb kedvben. A táncmulatság bizonyára anyagi hasznót is hozott a kör könyvtárának, melynek javára rendezték.

— **A homonnai kaszinó-egyesület** f. hó 2-án tartott tisztújító közgyűlését. — Haraszthy Miklós elnök a közgyűlést megnyitván, kimerítő jelentést tett az egyesület vagyoni állapotáról és az egy évi safarokodásról kiemelve, több üdvözlő beszéd mellett az egyesületnek anyagi gyarapodását és azt az öröndetes körülményt, hogy a kaszinó már tekintélyes könyvtárral is rendelkezik. A közgyűlés Peltárszky Lajos gondnoknak és Kovács József könyvtárosnak buzgó működésükért, ugyszintén Erdei Mór osztálymérnöknek az egyesület részére szíveségből eszközölt szakmunkálataiért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az általános helyesléssel tudomásul vett jelentés után elnök a saját és tisztársai nevében tisztjé a közgyűlés kezeibe visszatette. Ezután megejtetett a tisztújítás a következő eredménnyel; elnökké: Haraszthy Miklós főszolgabíró kiáltott ki, alelnök lett: Kelemen Kálmán; titkár: Moskovit Ervin dr.; Könyvtáros: Kovács József, gondnok: Peltárszky Lajos és egyesületi ügyész: Thoronszky Endre dr. Választmányi tagokul megválasztottak: Géczy István, Grünblatt Jakab dr., Kovaliczky Elek dr., Keeskoszky Antal, Lukovits Géza, Lukovits Ottó, Matolay Károly dr., Mándy István, Perzsenszky Lajos, Thomán Dávid dr., és Ungár Samu dr. Miután az elnök a közgyűlés bizalmáért meleg szavakban köszönetet mondott, a közgyűlés az elnök éltetésével véget ért. r. l.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Helyreigazítás.

A vármegye házában január 20-án tartott szőlőrekonstruálási értekezlet menetéről a „Zemplén” 4-ik számában a többi között az áll, hogy: „Bányay János szerenési gk. esperes a kongrua rendezés dolgát hozta szóba, mely rák lábakon halad.”

Ha felszólaló csak ezt hozta volna szóba, ugy nem is leendett volna szabad józan ész mellett esupán erről szólani, mert az egyáltalán nem is tartozott a tárgyhöz.

Hanem igen is a kongrua-ügy „per tangen-tem,” csak mint hasonlat volt a nyiban szóba hozva, hogy a kongrua-ügy, már több mint 10

éve vajudik, s oly ráklábakon halad, hogy még ma sincs eredmény.

A szőlő földek is már itt ott 10. év óta parlagon hevernek; hogy minél előbb eredményhez jussunk, szőlőnek indítványa az volt: hogy a méltóságos főispán ur lenne kegyes a tek. főszolgabíró urakat felszólítani, hogy minden illetékes helyen, hol a lelkész, tanítói és egyházi szőlő rekonstruálása érdekében mozgalom van, lennének szívesek támogatást és segédkezet nyújtani az által, hogy midőn a lelkész a hitközség előkelőit értekezletre magához meghívja, ezen értekezletre egyúttal a tek. főszolgabíró urat is meghívhatja oly célból, hogy ő is segítsen buzdítani a jelenlevőket, hogy a jelenlevők e kettős buzdítást tovább terjeszthessék az egész nép között.

És midőn erre az a meggondolatlan s mondhatni bárdolatlan közbeszólás „nem kell esendőr!” hangzott fel — szólót ugyan zavarba nem hozta, azonban zavarba hozta a felszólalás igen üdvös intencióját. — S e zavarból eredt az: hogy szőlőnek valóban igen is célhoz vezető üdvös felszólalásából esupán a kongrua-ügy ráklábai maradtak emlékekben. És hogy valóban igen is fontos, alapos és üdvös célja volt ezen felszólalásnak, onnan is megítélhető, mert felszólaló még most is fentartja a gyűlésen hangoztatott ama feltevését: miszerint a pármillió ft. segélyből csak azok részesülhetnek, kik a szőlő rekonstruálásához már hozzá fogtak és ezt hitelesen ki is mutathatják.

Közgazdaság.

A gálszécsi takaré- és hitelpénztár részvénytársaság, írja levelezőnk, f. évi január hó 27-én d. e. 10 órakor tartotta XXVII. évi rendes közgyűlését. A közgyűlést *Obláth Mór* dr. vezérigazgató nyitotta meg, kinek ajánlatára a közgyűlés elnökévé egyhangulag *Nemthy Józsefet* választották. A jegyzőkönyv hitelesítésére *Szabó Zsigmondot* és *Belius Györgyöt* küldötték ki. Ezekután *Obláth* dr. felolvasta az igazgatóság jelentését, melyből megtudtuk, hogy a részvénytársaság tiszta jövedelme 9490 ft 30 kr. volt, melyből minden részvény 25 ft 90 kr. osztalékot nyer, 25 fto fordítanak jótékonycélokra, 500 fto pedig, *Nemthy József* elnök indítványára, a takarékpénztár újjászervezése körül érdemeket szerzett *Obláth Mór* dr. vezérigazgató, 200 fto a tak. pénztári tisztviselők jutalmazására fordítanak, a többi pedig a tartalékalaphoz esatolják. — Megtudtuk továbbá a jelentésből, hogy a takarékpénztár alaptőkéje a f. évben 60,000 ftról 120,000 ftra emeltetett, mely 1200 db. teljesen befizetett 200 korona (100 ft) értékű részvényből áll. A mérleg megállapítása és a felmentvény megadása után a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott *Obláth Mór* dr. vezérigazgatónak odaadó, hasznos s az intézet felvirágzását előmozdító működéséért. Megválasztották az igazgatóságot és felügyelő-bizottságot is. Az előbbinek tagjai lettek: *Obláth Mór* dr., *Szabó Zsigmond*, *Nemthy József*, *Kemény Dezső* dr., *Spillenber József*, *Koch Gábor* id., *Belius György*; a felügyelő-bizottság tagjai: *Cseley Lajos*, *Görgey Pál*, *Oravecz Sándor*; pótagok: *Sárkány Imre* és *Friedman Mór* dr. Az eddigi szokásban volt % helyett az igazgató fizetését 1000 ftiiban állapították meg, az igazgatóság napidíjaira pedig a tiszta nyereségnek 8%-a rendeltetett. Ezzel a közgyűlés déli 12 órakor az elnök elttetésével véget ért.

CSARNOK.

Az ipartestület bálja.

S.-A.-Ujhely, 1897. jan. 30.

Az anyagi sikerrel számoljon be a pénztáros, *Kovácsik* uram, fényes segédletével, a tételt tányérból itélve, nem lehetett rossz, ha csak a kiadás tányérből nem aprítottak túl sokat. Szándékom csak az erkölcsi sikerrel egyet-mást elmondani. Ez hálásabb téma, mert a deficitet úgy sem kell pótolni, ha volna is, pedig itt határozott nyereségről lehet szó és ha a testületnek erkölcsi részvényei értékesíthetők volnának, az idén bizonyára nagy osztalékot adhatna. Ugy látszik szerencsés keze van az elnöknek, mert akár hol működik, a részvények emelkednek, lévén az elnök *Bánóczy* ur bankigazgató is.

A dologra térve — a táncmultság, melyen minden rang és osztály igen szép számban képviselve volt, fényes bizonyíték nemcsak az ipartestületi intézmény és annak vezetősége iránt táplált bizalomnak és elismerésnek, de egyszerűsmind jele, hogy az ipartestületi bál méltó helyet biztosított magának a farsang legjobb és legszebb multságai sorában, és méltán, mert míg hajdan a fitymált „Csizmadia-bál”-on alig vett

részt a jobb osztály, most 2-3 év óta a farsang kedélyes elit-bálgájá nőtte ki magát az ipartestület táncmultsága.

Ezért legnagyobb elismeréssel vagyunk annak főintézője, *Bánóczy Kálmán* ipartestületi elnök iránt, aki mindenütt és mindenkor, ahol és amikor az ipartestületről szó van, a legfokozottabb ambícióval, fáradságot nem ismerő odaadással törekszik az ő körültekintő vezetésére bizakodott testületnek nemcsak anyagi jólétet biztosítani, de tekintély és tisztelet dolgában is eddig soha el nem ért színvonalra emelni.

Ez érdem nem esekély részéről szívesen lemond az elnök saját jobbkeze, a rendezői talentomban igen ügyes és fáradhatatlan titkára javára, ő pedig osztozik a derék elüljárósággal.

Nem eléggé dicsérhető az a valóban pompás ötlet, hogy a kir. honvéd-zenekar elhozatálával *Kassáról* nemcsak kiemelték a bált a szokásos és sokszor unalmas programból, de a jól összeállított, igazi szakértelemmel és tudással begyakorolt zenekar az újság ingerével hatott magas művelzetet is nyújtott a zeneértők közönségnek. Sok taps és elismerés jutalmazta a derék és kedves modoru karmestert, *Nyárit*, de rá is szolgált, mert a jól előadott táncdarabokon kívül igazi hangverseny-számba ment az a 5-6 műdarab, melyet a zenekar művészi összhangban adott elő.

A „Rákóczi-induló” zamatos magyar tempóban, hazafias pezsgésbe hozta a honfiai vért és honleányi hangulatot csináló antré is volt. — *Kéhler Béla* „Hazai hangok” és a karmester saját szerzeményü „Magyar változatok”, de különösen a szünet órájában bemutatott „Im Lemberger Stryjer Park” c. szintén saját szerzeményü és nagyszabásu darabja magával ragadta a hallgatóságot. Az éneklő madarak egész se-rege, lágyan hangzó zene kíséretében, hallatja különböző árnyalásu énekét. A fülemile büvbájós, andalító dalától a kakuk egyhangu „kukuk”-szaváig: valami isteni harmoniában olvad össze, valami tulvilági szférába ragadja a főlemelő elvezet a hallgatót. Az amugy is kedvelt kir. honvédség eme kiegészítőjével, saját külön zenekarával, nemesak a női, de a férfi szívekhez is hozzáférhetőbb lesz immár.

És most következnek a hivatalos beszámolás, hogy kik voltak, mennyien voltak, hogyan mulattak, hányan táncolták a négyest, ki volt a legszebb?

Hát mondjuk, hogy sokan voltak és ez igaz és hogy sokan szépek voltak ez még igazabb (kivétel nélkül érezzék magukat találva!) és ha azt mondom, hogy száz pár táncolta a négyest: talán nem fillentek nagyobb, mint szokták az olyan magamafajta bálitűdősítők különben, ha hiányzott egy néhány pár, majd pótolja a pénztár. En csak annyit tudok, hogy az első négyes csak a 6-ik figuraig ment, idáig is nagy bajjal. Es mi mellett bizonyít ez? Hissen táncolni mindenki tud, *Révész* a megmondhatója és az oly ügyes kis rendező, mint volt *Szieber* hadnagy ur — de a sokaság miatt teljes lehetetlen volt azt a szép 6-ik figurát végig járni. Beh kár! pedig mi mindenre jó ez a 6-ik figura.

Csárdás! Csárdás! hangzott az összegubancolódott tömegből és *Mányi* esodaerejü nyirettyije mentette meg a hazát.

Szegény „Lajos bácsi”, aki országos alap hiányában nyugdíjba nem mehet, rajtam kívül, aki nem nem táncoltam, csak őt sajnáltam az egész este. Hogy megdézsmálta az ő babérait az a kir. banda. Hát már a cigány-zene is kénytelen elszenvedni az államosítást! Mert biz' az a jött-ment (tessék tény szerint venni!) katonabanda még a *csárdást* is úgy húzta, vagyis inkább futja, hogy — no!

A hűség kedvéért nem hagyhatom említés nélkül a legillusztrisabb vendégnek, a főispán képviselőjében megjelent leányának, *Leona* urnő öngységának, megjelenését, ki leereszkedő nyájassággal egész kört formált ismerőseivel és szeretetreméltóságának hullámai át-átsaptak e bizalmasabb körön egész a polgári osztály legszélső határáig.

A jókedv a szupé után érte el tetőpontját, mikor a *Luther* trilogiája (*Wein, Weib und Gesang*) a körben nyert kiegészítést és amikor a páholyok is tánc-vándorutra keltek.

A köztársasági, tehát demokratikus alapon nyugvó bálon sem királyról, sem királynéről említést nem tesztek, noha ragyogó *korona* birtokában volt mindegyik, míg attól a zsmarnok és kegyelmet nem ismerő pénztáros meg nem fosztotta.

—r—b.

Vármegyei Hivatalos Rész.

1846. sz.

T. Zemplén vármegye alispánjától.

A 10 járási főszolgabírónak.

Tudomásul vétel, alkalmazkodás, illetve a közönség tájékoztatása céljából kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1897. február hó 28-án.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

71190/1896—III/2. sz. Földmívelésügyi m. kir. miniszter. A magyarországi származásu sertéseknek a kőbányai piacra való szállítása tárgyában mult évi augusztus hó 30-án 56.200. sz. a kiadott rendeletemet hatályon kívül helyezem s a piac állategészségügyi rendtartásában foglalt határozatok szigorú alkalmazása mellett a Kőbányára irányuló bel-földi sertésszállítást, további rendeletemig a következő feltételekhez kötöm.

1. Sertések beállítását Kőbányán csupán azokba a szállásokba engedem meg, melyek a mult évi 243. eln. sz. a kiadott rendeletnek megfelelően vasuttal, illetve a sertések föl- és lerakására külön rakodóval bírnak, továbbá az állategészségügyi követelményeknek megfelelő módon tisztán tartva és fertőtleníten vannak.

Sertéseknek a kőbányai piacon lábon való hajtását, még kivételesen sem engedem meg.

A kőbányai állategészségügyi hivatal felhatalmazom, hogy azon szállástulajdonosoktól, kiknek szállásai megfelelő módon berendezve és fertőtleníten nincsenek: a beállításra vonatkozó engedélyt megtagadhatja.

2. Az ugynevezett szedett sertések kizárásával Kőbányára csakis olyan sertések szállíthatók, melyek a következő összes feltételeknek megfelelnek:

a) oly sertések, melyek falkákban együtt neveltettek, vagy hizlalóban együtt tartattak;

b) melyek hatósági igazolás szerint, a sertésvészen átmentek, vagy ha nem mentek át, páronként legalább 150 kg. súlyal bírnak;

c) melyek oly községből, vagy hizlalóból származnak, hol a sertésekre ragadós betegség miatt semmiféle (községi, majori, udvari) zárlat fenn nem forog;

d) melyek ily községben, vagy hizlalóban legalább 10 napon át más sertésektől elkülönítve megfigyelés alatt állottak és a megfigyelés tartama alatt, valamint az elszállításkor, egészségeseknek találtak;

e) végül melyek származási, illetve elkülönítési helyeikről fertőzött területek érintése nélkül hajthatók, vagy szekéren szállíthatók a felrakó vasuti állomáshoz.

3. Az a sertéstulajdonos, aki Kőbányára sertéseket kíván szállítani: a felszállítandó sertések számát és az elkülönítés helyét, az illetékes kerületi állami állatorvosnak bejelenteni tartozik.

4. A kerületi állami állatorvos (ennek akadályoztatása esetén, az általa a törvényhatóság első tisztviselőjének hozzájárulásával, de saját felelősségére kijelölt törvényhatósági állatorvos) a helyszínén számba veszi és egyenként, megvizsgálja a Kőbányára szállítandó, valamint az elkülönítés helyén (pusztán, majorban, hizlalóban) lévő összes sertéseket.

Abban az esetben, ha a vizsgálat a 2-ik pontokban foglalt kikötésekre és a sertések egészségi állapotára is kedvező eredményü:

a) az elkülönített sertés állományt a községi elüljáróság (rendőrkapitány) felügyeletére és ellenőrzésére bizza, ennek megtörténtét a kőbányai állategészségügyi hivatalnak táviratilag bejelenti s ezzel a 10 napos megfigyelés kezdetét veszi;

b) az eljáró állami (hatósági) állatorvos köteles a hatósággal együttesen fölveendő vizsgálati jegyzőkönyvet és ha a falka már átragályozott: az ennek igazolására szolgáló hatósági bizonyítványt is (a hatósági állatorvos mindenkor a kerületi állami állatorvos utján) a kőbányai királyi állategészségügyi hivatalhoz beküldeni, végül

c) köteles az állami állatorvos a felrakó állomást a sertések odaérkezésének időpontjáról azzal a felhívással tájékoztatni, hogy az állomás főnökség a rakodó helyeket, ponkokat, a rakodás idejéig tisztítsa és fertőtlenítsen.

5. A kerületi állami állatorvos ugy a Kőbányára szállítandó, mint az elkülönítés helyén lévő egyéb sertéseket, közvetlenül a megindítás előtt és a vasutra rakáskor egészségi állapotukra a megfigyelés kezdetén fölvetett számukra és a 2. a) c) pontokban foglalt kikötésekre nézve újból megvizsgálják és amennyiben ezekre nézve kifogása nem merül fel; a szállítást engedélyezi és erről (vagy esetleg az engedély megtagadásáról) a kőbányai m. kir. állategészségügyi hivatal táviratival értesíti.

Berakás előtt köteles az állatorvos a vasuti rakodók ponkok és kocsik tisztaságát, megvizsgálni. Ha ezek tisztaságát és fertőtlenítését hiányosnak találja: az állomási főnök közbejöttével a hiányokról jegyzőkönyvet vesz fel, abban a kocsik fertőtlenítését igazoló sárga lap összes adatait bejegyzi, a sárgalapot a kocsiról eltávolítja és a jegyzőkönyvet az állomási közeg aláírásával hozzám azonnal felterjeszti.

6. A Kőbányára szánt sertések marhaleveleinek hátlapján az állami állatorvos a sertések egészségi állapotát a következő záradék

kal igazolni tartozik:

..... drb. sertés egészséges Kőbányára szállítható.

Kelt

(Aláírás, pecsét.)

Az ilyen bizonyítással nem bíró sertés szállítmányokat a vasuti közegek Kőbányára föl nem vehetnek és az ilyen sertéseket Kőbányán kirakatni tilos.

7. A kőbányai kir. állategészségügyi hivatal a megérkezett sertések egészségi állapotának megvizsgálásánál szigorú eljárásra utasítom s ezuttal is felhívom, hogy a kőbányai sertéspiacz állategészségügyi rendtartásának a szállások tisztántartása és fertőtlenítése, ugyszintén a folytonos állatorvosi felügyelet iránt intézkedő rendelkezéseit szigorúan hajtsa végre.

A kőbányai szállásokban esetleg mutatkozó gyanus sertések sürgős eltávolítására irányuló intézkedéssel a kőbányai állategészségügyi hivatal bízom meg.

8. Az állatorvosi kiszállások és vizsgálatok költségei (napidij és utazási költség) a sertések birtokosát terhelik. Ezen költségeket a kerületi állami állatorvos által megszerkesztett, költségjegyzék alapján a rakodófelek száma arányában a közlekedési vállalatok közvegi szedik be és fizetik ki a napidij összegnek megfelelő bélyegjeggyel ellátott nyugtatójára az állami állatorvosnak. A költségjegyzékeket a vasuti pénztárak 6 hónapig megőrzik.

Erről a közönséget tudomásvétel, mihez tartás és minél szélesebb körben való közhírtétel végett értesitem.

Kelt Budapesten, 1897. év január 22-én.

Darányi s. k.

365/I. 897. A nagymihályi járás főszolgabirójától.

Körösvény.

A f. évi február 3-iki homonnai országos vásárról Gataly községbe hajtás közben Widder Ignácz gatalyi birtokos tulajdonát képező egy db 5 éves fekete-tarka ökör elveszett. Felkértem a t. ez. hatóságok, hogy e körülményt közhírré tenni és feltalálás esetén alólirt hivatalt értesíteni sziveskedjenek.

Kelt Nagymihály, 1897. február hó 5-én.

Jelenek Gyula, szolgabíró.

360 szám. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől.

A zemplén-vármegyei t. tanító urakhoz.

A nagymélt. m. kir. földmívelésügyi minster úr, a gazdasági ismétlő iskolák céljaira gazdasági vezérfonal és olvasókönyv megírására pályázatot nyitott, s az erre vonatkozó hirdetmény a „Néptanítók Lapja”-nak folyó évi 1. és 2-ik számában jelent meg, mire a t. tanító urak figyelmét ezennel felhívom.

S.-A.-Ujhely, 1897. január hó 28-án.

Nemes Lajos,

kir. tanácsos, tanfelügyelő

4188/96. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Értesítés

a Zemplén-vármegyében létező elemi iskolák fenntartásához.

A nagymélt. vallás- és közokt. magyar kir. minster ur 1896. évi decz. hó 11-én 67.338. sz. alatt kelt rendelete alapján értesitem a T. ez. iskolai fenntartókat, hogy az 1896/6. tanév végéig az ismétlő iskolákba járók után is befizetendő a tanítói nyugdíjalapra kivetett 15 kros járulékok; azonban az 1896/7. tanévtől kezdve az ismétlő iskolába járó növendékek felmentetnek ezen járulékok befizetésétől.

S.-A.-Ujhely, 1897. január hó 31-én.

Nemes Lajos,

kir. tanácsos, tanfelügyelő,

Heti tájékoztató.

Vasárnap,	febr. 7.	Rikárd.
Hétfőn,	febr. 8.	Math. János.
Kedden,	febr. 9.	Alx. Cziril.
Szerdán,	febr. 10.	Skolasztika.
Csütörtökön,	febr. 11.	Dezső pk.
Pénteken,	febr. 12.	Eulália sz. †
Szombaton,	febr. 13.	R. Katalin sz.

A szerkesztő postája.

B. P. urnak — Lyubise. Oly nagy terjedelemben, mint ön gondolja, az ügygel mi nem foglalkozhatunk.

Sz. I. urnak — Tolosva. A viszonyosság mindenütt meg van a törv. hatóságok között, és ha más vármegye területére megy az illető, csak a helyhatósági szab. rendeletek kell ott pótlólagosan szóbeli vizsgálatot tennie.

R. L. urnak — Bpest. Tudósítását tisztelettel félre tettük; mert igaz ugyan, hogy az illető tanító, hazafiság dolgában magát tulzásba engedte ragadtatni, de azt tisztán lelkesedéssől tette. Mi nem tudjuk ötlet ama cselekedetért

elítélni, mert lelkesedése tiszta forrásból fakadt és megokolható erkölcsi alappal bír.

H. L. urnak — Hben. A közigazgatási kir. bíróság hatásköréhez tartoznak mindazok az ügyek, melyekben nem a rendes bíróságok (járásbíró, törvényszék, királyi tábla, kuria) bíróságnak; tehát azoknak az ügyeknek legfőbb bírósága az, melyekben a főszolgabíró, alispán és közigazgatási bizottság dönt.

F. S. urnak — Ungvár. A t. p.-t unak indittatjuk.

H. M. urnak — Vinkoveze. (Slavónia.) Előfizetését áttettük a kiadóhivatalhoz.

R. L. — Homonna. Nagyon szivesen; csak azt köztjük ki, hogy azok a referádák rövid-velősek legyenek.

Zs. B. urnak — Patak. Szives gratulációjáért köszönet.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éhler Gyula.

Hirdetések.

A málcza körjegyzőnél egy a körjegyzői teendőkhöz képzett fiatal ember 15 frt havi fizetéssel, koszt, kvártély, (kiszolgáltat, mosás és ágyneműn kívül) azonnal alkalmazást nyerhet.

318/97. p. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a varannói kir. járásbíró B. 214. fm. 96. számú végzése által Friedman és Rosenberg varannói kereskedői cég végrehajtó javára Karniol Dávid varannói cipész ellen 500 frt és eddig összesen 9 frt perkötség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 404 frt 39 krra becsült több rendbeli férfi és női cipők, különféle bőrök, házbutorok stb. álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 318/97. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Varannón alperes lakásán leendő eszközésére 1897. évi február hó 10. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megegyezéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a leg- a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is eladtni fognak.

Kelt Varannón, 1897. évi január hó 31. napján.

Sztankó László,

kir. bir. végrehajtó.

Tk. 2625/1896. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak Radvánszky János végrehajtást szenvedő elleni 89 frt 51 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a k.-helmezi kir. járásbíró) területén lévő Kis-Dobra község határában fekvő, kis-dobrai 20-ik számú tjkvben 25. hr. szám alatt foglalt belsőszékből a felülpitmény, valamint a 234, 239. hr. szám alatt foglalt ingatlanokból Radvánszky János nevén álló egynegyedrész jutalékra az árverést 582 forintban ezennel megállapított kielégítési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi február hó 19. napján délelőtt 10 órakor Kis-Dobra község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési árban alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság becsárának 10%-át vagyis 58 forint 20 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1896. évi október hó 11-ik napján.

Farkas, kir. albiró.

Tk. 2022. sz. 1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Berczik Ferenc végrehajtást szenvedő elleni 77 frt 12 1/2 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmezi kir. járásbíró) területén lévő Bodrog-Szerdahely község határában fekvő a bodrog-szerdahelyi 141-ik számú tjkvben 686. hr. szám alatt foglalt és Berczik Ferenc nevén álló diósi szőlőre az árverést 530 frtban ezennel megállapított kielégítési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi február hó 15. napján d. e. 10 órakor Bodrog-Szerdahely község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési árban alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság becsárának 10%-át, vagyis 53 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. ke t igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 18 t. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál, 1896. évi október hó 11. napján.

Farkas, kir. albiró.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevitelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem.

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 36 krtól 40 krig kapható.

Weinberger Manó,

S.-A.-Ujhely, Korona u.

Félszázad óta

kitünőnek elismert

Arany érem Péc, 1888. Dr. Schichulsky-féle Erdem érem Temesvár 1892.

arczkenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bannulusok határuk képezik. Megbízható sikerrel használtatnak szepülő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt. egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa-szappan 25 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb tolett-szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kiváncsra mintadarabok ingyen adatnak. Egy drb. 40 kr.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt. Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán, — S.-A.-Ujhelyben

Widder Gyula gyógyszerésztárában.

Tk. 5642/96. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak, Székely József végrehajtást szenvedő elleni 280 frt 39 kr. tőkekövetelés iránti végrehajtási ügyében a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék, (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő Mihályi község és határában fekvő a mihályi 108. sz. tjkvben Székely József végrehajtást szenvedett s időközben örökösödés folytán Székely Erzsébet férj. Kuczik Jánosné Székely József és kiskoru Székely István nevére ártit I. 263. hr. sz. szántóföldre az árverést 538 frtban ezennel megállapított kielégítési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi február hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor Mihályiban a községi bíróság házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési árban alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság becsárának 10%-át vagyis 53 forint 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1896. évi december hó 17. napján.

Wielandt, kir. tsvzéki bíró.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat.

Ekegyártásra külön szakosztály.

Gőzcséplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Czím:

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat

BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék!

Különlegességök borkészítési gépekben.

A b.-szerdahelyi immunis homoki szőlőtelep

részvénytársaság részvényesei

f. évi február hó 21-én d. u. 2 órakor

a zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kiszolgáltatása iránti határozat.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.

A mérlegre vonatkozó igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentést a részvényesek a közgyűlés előtt 8 nappal, naponként d. u. 2-4 óráig a zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank helyiségében Vályi Bertalan társulati titkárnál megtekinthető.

Kivonat az alapszabályok 23. §-ából:

A közgyűlés áll azon részvényesekből, kik a közgyűlés előtti időben részvényeiket az igazgatóságnál ellennyugtá és szavazati jog mellett letéteményezték.

S.-A. Ujhely, 1897. január hó 17-én

Az igazgatóság.

A már évek óta fennálló

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok

S.-a.-Ujhelyben, a főtéren

a „Vörös ökör“ épület emeleti helyiségeiben

ajánlja 5 teremben nagyszerűen berendezett

BUTORGYÁRI TELEPÉT

hol is minden e szakba vágó asztalos- és kárpitos butorok valamint fantasie- és diszbutor, szalon, boudoir, ebédlő- és fogadó-termek részére szükséges butorok barok és rokoko-stylben a legelegánsabb kivitelben jutányos áron kaphatók.

Ajánlom továbbá tükör- és képraktáramat a bevásárolni szándékozó n. é. közönség becses figyelmébe.

Egyidejűleg van szerencsém a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy butort vásárolni szándékozók kényelmére ugyancsak a „Vörös ökör“ épületében, földszinten egy bolthelyiséget béreltem ki, hol is saját gyártmányaimból szintén egy kiváló nagy butortermet rendeztem be, melyben ebédlő- és háló-szobák, valamint szalonok készen és felállítva a csak gondolható legszebb kivitelben vannak s jutányos áron kaphatók.

Számos látogatást és pártfogást kérve maradtam

kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

A Rákóczy- és Kazinczy-utca sarkán lévő házamban egy 3 utcai és egy udvari szoba, előszoba, konyha, élés és fűkamrából álló kényelmes **emeleti lakás**, ugyancsak egy bolthelyiség is **kiadó**.

Bővebb felvilágosítással szolgálok.

Roth Bernáth,

vaskereskedő S.-A.-Ujhely.

Cölgyfa-

kerítési oszlop, valamint hidláshoz és mezei hidakhoz igen alkalmas palló igen **jutányos** áron kapható: Weisz Márkus fakereskedőnél Somonnán.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közönségnél, csúznál, tagzsárgatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű háziszor**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti áron majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Meghívó.

A Tokaj-Hegyaljai Cognacgyár

részvénytársaságnak

folyó évi február hó 14-én délelőtt 10 órakor, a társaság hivatalos helyiségében megtartandó

rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak jelentése.
2. Az 1896. évi mérleg megvizsgálása az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény.
3. Alapszabályok módosítása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság újbóli megválasztása.
5. Netaláni indítványok tárgyalása, melyek az alapszabály 14. §-ának értelmében a közgyűlést megelőzőleg az igazgatósághoz írásban beadattak.

S.-A.-Ujhely, 1897. január 28-án.

Az igazgatóság.

(Jegyzet. Kivonat az alapszabályból.)

15. §. Közgyűléseken akár személyesen, akár megbízott által csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlés tartását megelőző egy hónappal nevére átíratott s az a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a társaság pénztáránál szelvénynyelvvel együtt letéteményeztetett.

Naponta friss kassai sonka, virsli és Bécsújhelyi főlvágott.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét a már 22 év óta fennálló s jó hírnévnek örvendő **Vályi István-féle**

fűszer-, festék- és lisztáru üzletre

fölhívni, amelyet a legutóbbi időben, a mai kor igényeinek megfelelően újonnan átalakítva, konyha berendezési cikkekkel is kibővíttem, s a hol is a legjutányosabb árak mellett, a legszolidabb és legpontosabb kiszolgálatról biztosítani van szerencsém az igen tisztelt vevő közönséget.

Kész tisztelettel:

Kis-Piacz. Rákóczi-utca.

Nagy Ferencz.

Eredeti behozatalu Jamaika Rum és Chinai Theak.

Kiadó lakás.

A Kazinczy-utcai 655. számú házban egy nagyobb lakosztály az emeleten, — melyet jelenleg Dókus László úr tart bérben — **folyó évi április hó 24-től** bérbe kiadó. — Bővebb felvilágosítással szolgál **Láczay Elek** megbízott ügyvéd.

Eladó takarmány.

12 nagy szekér lucerna, 1 vagy 3 nagy szekér bükköny van nálam eladó. Venni szándékozók kéretnek hozzám fordulni.

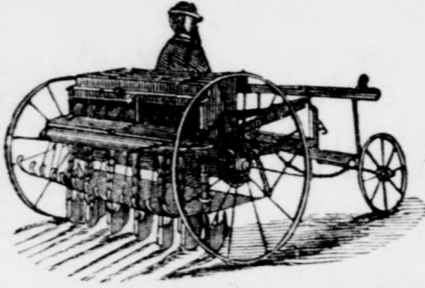
Szluk János, gk. lelkész.

Z.-Vásárhelyen.

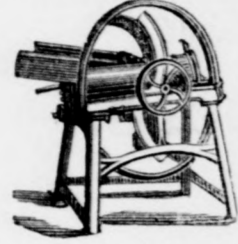
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, vám-utca 11. szám.

Ajánl a t. gazdaközönségnek a tavaszi időnyre szükséges gépeket, nevezetesen szilárdan szerkesztett könnyű sorvető és szóravető gépeket, ekéket és boronákat, hengereket, lókapákat stb. továbbá Baker- és magtár-rostákat, mely gyártmányainknak gépgyárunkban állandóan jelentékeny készletét bírjuk.

Szállítunk továbbá saját gyártmányú s legjobb szerkezetű szeszgyár- és malomberendezéseket, gőzgépeket és gőzkazánokat, házi s egyéb szivattyukat, olajsajtókat, és olajmagpörkölőket, elhasznált gépek, különösen

gőzmozgonyok és gőzcséplők pontos átigazítását és kijavítását a legjutányosabban eszközöljük.

Gyártmányaink képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Megrendeléseket elfogad **Hercz Kálmán** ur S.-a.-Ujhely.

Szegenli magát

a kis lány, mert a másképp oly kedves arca a bőr tisztátlansága által oly régen el van eszítva és csak most tudta meg, mily könnyen és hamar segíthetett volna azon, az

általánosan ismert és kedvelt

Vértés gyógyász. Lugosi arczkenőse

által. Ezen arczkenőse a legjobb szer a májfoltok, szeplők, bőrtakák, pattanások, ugymint minden más bőrtisztatlanság eltávolítására. Egy adag 60 kr., 1 frt és 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 nagy, vagy 2 kisebb adag bérmentesen küldetik.

Továbbá ajánlatnak a „Sas-gyógytár” világhírű gyógyszerai u. m.: Dr. Heuffel-féle gyomor-eszencia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok, Bánáti növény-nedv, Herkules-fürdői kőszénvényszer, Injectio és capsulae végétales stb.

Kapható S.-A.-Ujhelyben: WIDDER GY. úr gyógytárában, valamint közvetlenül VÉRTÉS LAJOS, Sas-gyógytárában, Lugoson 465. sz.

és erőteljes szakáll leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető

Dr. Heuffel-féle bajusznövesztő pomádéval.

Ezen teljesen ártalmatl. szerekből készült pomádé által a legrövidebb idő alatt még 16 éves ifjak is, gyönyörű bajuszt és dus szakállt nyernek. 1/2 adag 1 frt 25 kr., egy egész adag 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 egész adag bérmentesen küldetik.

Csillag Anna személyesen az eladónó!!

ÉN CSILLAG ANNA

185 cmi hosszú Loreley-hajammal, melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, s mely az egyedüli szer a hajkihullás ellen, elősegíti a hajnövést s erősíti a hajbort: uraknál elősegít telt és erős szakállnövést. Rövid használat után úgy a haj, mint a szakállnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja korai őszüléstől a legmagasabb korig. Ára egy tégelynek 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt

Naponta szétküldés az egész világra az összeg beküldése vagy utánvét mellett.

CSILLAG ANNA BÉCS, I., Seilergasse 9. szám.

Csillag Anna fésű kezesség mellett törhetetlen ára 1 frt. Csillag Anna hajkefe a legfinomabb ára 1 frt 50 kr.

Csillag Anna öngyógyásának!

Kérem alanti címre Kielmansegg grófné kormányzóné ő excellenciájára részére, Wien, Herrengasse, három 2 forintos tégely hajkenőcsöt küldeni, amely már eddig is kitűnően bevált. Tisztelettel **Pietzl Irma** ő excellenciájára komornája.

Salatina, Csehországban.

T. Csillag Anna kisasszony! Legyen szives nekem kitűnő kenőcséből két tégelyt, a használati utasítással együtt címre postautánvét mellett küldeni.

Herezeg Auersperg Ferencz.

T. Csillag Anna kisasszony! Kérem az ön híres hajkenőcséből nekem egy tégelylyel küldeni.

Bécs. Gróf Conrey Felix.

Bakony-Szt.-László.

T. Csillag Anna kisasszony! Postai utánvét mellett kérek az ön híres pomádéjából két tégelylyel.

Id. Esterházy Imre gróf.

Igen tisztelt Csillag Anna k. a. ! Sokat hallottam az ön kenőcsének kitűnő hatásáról s azért kérek egy nagy tégelylyel postafordultával küldeni. Kiváló tisztelettel

Id. gróf Esterházy László.

Csillag Anna kisasszonyoknak! Főlkérem önt, hogy kitűnő kenőcséből egy tégelyt postafordultával részemre küldeni sziveskedjék.

Reichenberg. Lovag Liebig Lajos.

T. Csillag Anna! Az ön híres hajkenőcséből kérem küldjön számomra egy tégelylyel.

Abauj-Szemere. Pallavicini A. ögróf.

T. Cz.

Postautánvét mellett kérek egy tégelyt az ön biztos hatású hajkenőcséből.

Pirckfeld Wurmbrandt Anna grófné.

T. Csillag Anna k. a. !

Kérem, sziveskedjék nekem postafordultával két tégelylyel küldeni az ön kitűnő hajkenőcséből.

Prága. Reindorf Schwenk L. cs. és kir. kapitány özvegye.

T. Csillag Anna kisasszony!

Legyen oly szives, küldjön nekem az ön kipróbált hajkenőcséből három tégelyt.

Trient. Tirol. Ebensteini Girardi Jacob.

T. Csillag Anna urnőnek!

Kérem nekem ismételt küldeni 4 tégelylyel az ön kitűnő hajkenőcséből.

Gothen, (Anhalt). Carolath hercegnő.

T. Csillag Anna k. a. !

Kérem postafordultával az ön híres hajkenőcséből még egy tégelylyel küldeni.

Graz, Hofgasse. Dr. Báró Neupauer Sándor.

T. Csillag Anna k. a. !

Tisztelettel kérem, legyen szives nekem az ön kitűnő hajkenőcséből egy tégelylyel küldeni postai utóvét mellett.

Küpsöd. Gróf Starhemberg Guido.

»Egyetlen Natália« Pomádé egyedüli széptető szer, amely az arcnak szép és idült kinézetet létre hoz, simítja az arcon levő ránczokat, és az arcon előforduló pattanások, Vimmerlik, persenek egész tisztára elmúlnak.

»Egyetlen Natália« Pomádé egyszerű és hatása biztos, és azért is ne hiányozzon egy női toillet-asztalon sem. Ára egy tégelynek 2 frt. Natália-Puder 80 kr. Natália-Szappan 50 kr.

Főraktár Csillag Anna, Bécs, I., Seilergasse 9.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC.” Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rosszszak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Eme értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert:

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL nincsenek ellátva.

BEJEGYZETT AZ ELSŐ TOKAJI

VÉDJEGYE COGNAC-GYÁRNAK

TOKAJBAN.

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC

TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL AZ ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893—1894. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725,130 liter bort dolgozott fel.

Fenti eredeti Tokaji Cognac kapható: minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszer-tárakban.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár

Részvény-Társaság

(ezelőtt Walser Ferencz)

BUDAPESTEN, VI. kerület, Külső váci-ut 45. szám.

Sürgőnyezim: Szivattyugyár Budapest.

GYÁRT:

mindenféle gőzgépeket, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum- és benzin-motorokat. Kerettűrészeket, körfűrészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidákat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat, gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kuffelépítvényeket vashól. Tűzfeckendőket és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hókéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, peczegődör tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket, központi fűtéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.